Izdaja Okrajni odbor SZDL Trbovlje • Urejuje uredniški odbor • Odgovorni urednik Stane Šuštar • Naslov uredništva in uprave: »Zasavski tednik« Trbovlje I, Trg revolucije 28 • Telefon štev. 91 • Račun pri Komunalni banki, Trbovlje 62-KB-10-146 • List izhaja vsako soboto • Letna naročnina 400 din, polletna 200 din, četrtletna 100 din, mesečna 40 dinarjev • Tiska tiskarna Časopisnega podjetja »Slovenski poročevalec« v Ljubljani • Cena izvodu 10 din • Rokopisov, ki morajo biti v uredništvu najkasneje vsak torek, ne vračamo.

Zasavski TEDNIK

Štev. 35 TRBOVLJE, 24. AVGUSTA 1957 Leto X.

7 dni po svetu

Diplomatska dejavnost se niti ta teden ni zmanjšala in pravkar se je sestal Varnostni svet, da bi razpravljal o zahtevi 11 arabskih dežel, ki zahtevajo obsodbo angleškega vmešavanja v omanski vojni. No, Varnostni svet je gladko zavrnil obsodbo, kar je kajpada v prid Anglije.

Mednarodni zaplet okrog Sirije postaja očividno iz dneva v dan hujši. Na posebni tiskovni konferenci je sirijski zunanji minister

OBTOŽIL ZDA

da so vnesle razdor na Srednji vzhod. Sirijski zunanji minister je poudaril, da je nedavno odkrita zarota v Siriji »odkrila« gola dejstva in metode, ki so nerazdružljive z načeli mednarodnega prava, in v popolnem nasprotju s pravili diplomatske dejavnosti. Medtem pa prihajajo vesti, da bo razorožitvena konferenca

PODALJŠANA DO DECEMBRA

ker bojda pripravljajo nove ameriške predloge za zbližanje zahodnega in sovjetskega stališča. Medtem pa sovjetska delegacija čaka že polne tri mesece, kdaj bodo zahodni kolegi odgovorili na njene predloge. Torej je spet za nekaj časa umrlo upanje svetovne javnosti, da bodo razorožitveni razgovori če že ne povsem, pa vsaj delno zadovoljujoči.

Če se samo za kratek hip vrnemo v Azijo, bomo opazili, kako se Indonezija prizadeva zgraditi lepše in dostojnejše življenje svojega prebivalstva. Pravkar so končali slovesnosti 12. obletnice nezavisnosti te velike, po naravnih bogastvih bogate dežele, že poročajo, da se je indonezijski predsednik Sukarno odločil dati vzgled, kako se bo treba boriti za lepše življenje. Predsednik je namreč oblekel delovno obleko in se skupno z ostalimi vladnimi funkcionarji napotil čistiti trg svojega glavnega mesta.

V Egiptu pa so pravkar zaključili

GRŠKO-EGIPTOVSKE RAZGOVORE

in grški ministrski predsednik je na tiskovni konferenci povedal, da so med obiskom razpravljali o vseh perečih mednarodnih vprašanjih, da so bili razgovori v ozračju iskrenega razumevanja, in da so se dotaknili tudi ciprskega vprašanja. Obe stranki sta se sporazumeli, da je treba ciprskemu ljudstvu priznati pravico do samoodločbe.

Za dosedanje razgovore med sovjetsko in zahodnonemško delegacijo v Moskvi pa je značilno, da je Bonn sklenil prenehati postavljati pogoje. Bonnski uradni krogi celo trdijo, da je Zahodna Nemčija pripravljena skleniti trgovinski sporazum, vprašanje repatriacije Nemcev pa začeti kasneje. Bolj verjetna pa je napoved iz istih virov, da bodo razgovore preložili do konca volitev.

In ker smo že ravno v Zahodni Nemčiji, naj povemo, da je Vzhodna Nemčija poslala

ZAHODNIM NEMCEM

poziv, naj na volitvah ne glasujejo za Adenauerja. V poslanici je rečeno, naj se Nemci obeh dežel, kjer koli bo mogoče, porazgovore o združitvi Nemčije, ker je to življenjsko vprašanje vseh Nemcev.

VREME

od 22. avgusta do 1. septembra

Okoli 22. in okoli 27. avgusta poslabšanje s padavinami in ohladitvijo, obenem (predvsem okoli 22. avgusta) nevarnost neurja. V ostalem lepo vreme.

S PLENUMA OK ZKS V TRBOVLJAH

Nekaj sto novih članov ZK

O pripravah za VII. kongres ZKJ je govoril organizacijski sekretar tov. Janez Jesenšek, ki je med drugim poudaril, da so bile tovarniške in občinske konference ZK še kar uspešne. Referati so bili skrbno pripravljeni in so zajeli vso problematiko podjetij ali občine. Edina pomanjkljivost je bila v tem, da so na konferencah premalo govorili o skrbi za delovnega človeka izven podjetja. Najuspešnejše so bile konference Zveze komunistov v trboveljski Cementarni, na rudniku Trbovlje—Hrastnik, na Senovem in še drugod. Uspešna je bila nadalje konferenca v Strojni tovarni v Trbovljah, kjer so dosegli lepe uspehe na vzgojnem področju. V Cementarni v Trbovljah so v zadnjem času sprejeli v ZK 30 novih članov. S tem bodo nadaljevali tudi v prihodnje in upajo, da bo ob VII. kongresu ZKJ v podjetju že nad 100 članov ZK, ali 28% vseh zaposlenih.

Na plenumu so ugotovili, da so konec lanskega leta in letos povečali število članov ZK za 726, kar je zelo lep uspeh. To je bilo mogoče predvsem zahvaljujoč se dobremu delu organizacij Zveze komunistov, ki se vedno bolj uveljavljajo v svojem kraju in imajo vedno večji ugled. Uspeh pa je pripisovati tudi temu, da je med državljani vedno več ljudi, ki imajo vse moralno—politične lastnosti za članstvo v Zvezi komunistov. Prav zaradi tega je plenum sklenil, da bodo organizacije ZK tudi v prihodnje delale s temi ljudmi in jih pripravljale za sprejem v Zvezo komunistov.

V nadaljevanju plenuma je sekretar OK ZKS tov. Viktor Kovač vodil razgovore o pripravah za bližnje volitve v ljudske odbore. Tovariš Kovač je med drugim dejal, da je od sestava ljudskih odborov odvisen bodoči razvoj in delovanje komune.

Zatem ko je tovariš Kovač govoril o znanih smernicah za bodoči gospodarski razvoj Jugoslavije, se je dotaknil tudi nekaterih gospodarskih problemov domačega okraja. Tako je med drugim poudaril, da so v okraju neizčrpne možnosti za razvoj turizma. Ko razpravljamo o turizmu ne smemo imeti pred očmi samo tudi turistov, ampak moramo vedeti, da razvijamo turizem predvsem za domače ljudi. — Dotaknil se je še vprašanja izvoza naših izdelkov in dejal, da bi morali proučiti možnosti za povečanje izvoza izdelkov naših domačih podjetij. Ko je govoril o kmetijstvu in gozdarstvu, je opozoril, da bi lahko dobili tudi zvezna investicijska sredstva, če bi imeli pripravljene vse potrebne dokumentacije.

Razprava je bila zelo živahna in je mnogo prispevala k plodnemu delu plenuma.

—ne

PREDSEDNIK AMD VIDEM-KRŠKO JANEZ POTOČNIK OTVARJA NOVO STEZO. POROČILO O DIRKAH BERITE

NA PETI STRANI

Z DELOVNE KONFERENCE PREDSEDNIKOV OBČIN NA OK ZKS TRBOVLJE

Od temeljitih priprav

je odvisno, kako bomo izvedli jesenske volitve v občinske in okrajne ljudske odbore

Minulo sredo je bila v prostorih OK ZKS Trbovlje razširjena delovna konferenca predsednikov zasavskih občin, katere so se udeležili poleg občinskih sekretarjev ZK in predsednikov SZDL tudi okrajni sekretar OK ZKS tov. Viktor Kovač, sekretar OO SZDL tov. Janez Jesenšek, sejo pa je vodil okrajni predsednik OLO tov. Martin Gosak. Čeprav so prvenstveno razpravljali o tehničnih pripravah za volitve, je bilo videti, da se naši občinski ljudski odbori in občinski odbori SZDL že resno pripravljajo na to trenutno najvažnejšo politično nalogo.

S to razširjeno sejo se pravzaprav začenja predvolilna razgibanost, ki bo tudi v Zasavju tekla tja do prve polovice oktobra. Potem, ko so se udeleženci konference podrobno seznanili s tehničnimi opravili, v zvezi s predstoječimi solitvami, je tov. sekretar Kovač poudaril važno vlogo organizacije SZDL, ki jo bo morala imeti ob pripravah za volitve. Posebno je poudaril to, da morajo zasavske občine skrbno obdelati celokupni razvoj komunalnega sistema v zadnjih letih in volivcem na zborih volivcev jasno povedati dosežene rezultate, ne pozabljajoč na uspehe v naši zunanji politiki in celokupnem jugoslovanskem gospodarstvu. Ne bi bilo prav, volivcem kar koli obljubljati, česar kasneje ne bi mogli izpolniti. Važno pa je, da občinski ljudski odbor temeljito razloži perspektivo posameznih krajev občine in ljudem, ki so pripravljeni iz lastne pobude kar koli zgraditi, po svojih močeh pomaga.

Naslednja važna naloga je, da predlagamo v nove ljudske odbore in bodoče zbore proizvajalcev res najboljše ljudi, take, ki so doslej vlagali precej naporov bodisi na političnem ali gospodarskem področju. Nikakor pa ne smemo pozabiti žena in mladine in velja temu posvetiti posebno skrb organizacije SZDL.

Vsekakor je samo od skrbnih in temeljitih priprav odvisno, kako bomo izvedli bližnje volitve v občinske in okrajne ljudske odbore. Povsod tam, kjer bodo organizacije SZDL skupno z ostalimi množičnimi organizacijami in društvi razgibane, skrbno tehtajoč izbiro posameznih kandidatov in, kjer bodo pravilno pojasnili ljudem naše dosedanje uspehe, sadovi tega dela ne bodo izostali in novi ljudski odbori se bodo lahko takoj po izvolitvi oprijeli svojega resnega in odgovornega dela.

(v)

Stanovanjska gradnja v Zagorju

— V neposredni bližini zagorskega kinematografa so že pred meseci začeli graditi velik stanovanjski blok. Skraja so Zagorjani menili, da dela počasi napredujejo, zdaj pa je videti, da so graditelji nekoliko pohiteli, ker se obe stavbi že lepo dviga v višino.

Letos bo stanovanjska stiska v Zagorju nekoliko ublažena, ker bo približno 18 zasebnih graditeljev dogradilo svoje hišice.

ZASAVSKA MLADINA PRED VI. KONGRESOM LMS

Razgibana dejavnost

Organizacije Ljudske mladine si bodo v predkongresnem tekmovanju prizadevale razširiti svoje vrste, za kar so bili v zadnjem času ustvarjeni vsi pogoji. Kakor znano, so se organizacije LMS v lanskem letu in letos organizacijsko in politično utrdile. Prav to pa nudi možnosti, da gredo sedaj bolj v širino in zajamejo tudi večji del tiste mladine, ki še vedno stoji ob strani. V tem pogledu je bilo v zadnjih mesecih že precej storjeno, saj so samo v krški in hrastniški občini sprejeli več kot 500 novih članov. V številnih vaseh, kjer živi precej mladine, bo treba ustanoviti novo organizacijo, ker mladi ljudje marsikje nimajo niti možnosti, da bi se vključili v Ljudsko mladino. Ta naloga stoji pred občinskimi komiteji LMS in jo je treba vzeti zelo resno.

Mladinske organizacije v podjetjih naj bi v času pred kongresom pridno študirale gradivo kongresa delavskih svetov. Pri tem morajo upoštevati, da ni dovolj, če samo bežno preberejo referate in razprave, ampak je potrebno, da skušajo vse, kar se jim zdi koristno in uporabno za podjetje, izluščijo iz tega gradiva in to s pridom uporabijo za uspešnejše delovanje podjetja in delavskega samoupravljanja. Mladinska organizacija bo s takim delom samo pridobila in se še bolj uveljavila v podjetju.

Aktivi mladih zadružnikov so že prerasli stare oblike dela, medtem ko novih še niso našli. Treba bo preiti od poskušništva na širše sodelovanje v naporih za povečanje kmetijske proizvodnje. Poskušništvo je imelo predvsem namen prikazati mladim kmetovalcem koristnost raznih agrotehničnih ukrepov, sedaj pa bo treba izkušnje in ukrepe uporabljati na večjih površinah, ker bo le na ta način mogoče doseči večje pridelke. Tudi kmečke manifestacije, kot so razne tekme koscev in žanjic, bo treba povezati s sodobno kmetijsko mehanizacijo, ker od dosedanjih takih manifestacij ne moremo pričakovati dosti uspehov. Dosti bolj izpodbudno bo, če na primer ob tekmovanju koscev gledalcem istočasno prikažemo, kaj lahko dosežemo s kosilnimi stroji. Mladi zadružniki bi nadalje morda lahko prevzeli v upravljanje podružabljeno zemljo in jo sami obdelovali, pri čemer bi se seveda posluževali strojev kmetijske zadruge.

Organizacije LMS se morajo prav tako marljivo pripravljati na bližnje volitve v ljudske odbore. Skrbeti morajo za to, da se bodo mladi ljudje v kar največjem številu udeleževali zborov volivcev, potrebno je tudi, da čimaktivneje sodelujejo v razpravi o raznih komunalnih vprašanjih. Vedeti je treba, da bo mogoče upravičeno zahtevati, da pridejo tudi mladi ljudje v ljudske odbore le tedaj, če se bo mladina zanimala za razne komunalne probleme in jih pomagala tudi reševati.

V času, ko bo zasedal kongres, bodo po vseh krajih, podjetjih in na šolah slovesni mladinski sestanki, s katerih bodo mladinski sporočali kongresu svoja stališča, želje in pozdrave. To se pravi, da ti slavnostni sestanki ne bodo samo manifestativnega značaja, ampak bodo hkrati tudi delovni sestanki, ki naj izpodbudno vplivajo na bodoče delo mladinske organizacije.

V Zidanem mostu bo tisto jutro, ko se bodo mladinski delegati peljali iz Ljubljane, Kranjske in Primorske na kongres v Celju, še posebno slovesno in veselo. Radeška mladina bo namreč pričakala delegate in jim izročila pozdrave zasavske mladine. Na peronu bo seveda tudi godba, ki bo igrala mladinske koračnice.

Po VI. kongresu LMS ne bo ponehavala razgibana dejavnost Ljudske mladine, ampak se bo še stopnjevala, ker bodo občinski komiteji LMS tekmovali v počastitev VII. kongresa ZKJ. Okrajni komite LMS Trbovlje je že pripravil za zmagovalce lepe nagrade.

-ne

Trgovinska misija ameriške vlade na obisku v Jugoslaviji

Trgovinska misija ZDA, ki se mudi na obisku v Jugoslaviji, je v ponedeljek, 19. avgusta napravila uraden obisk pri Zvezni zunanjetrgovinski zbornici v Beogradu.

S tem obiskom je trgovinska misija ameriške vlade začela razgovore in konsultacije s predstavniki jugoslovanske vlade in vodji industrijskih, trgovinskih in drugih podjetij v naši državi.

Naloga letošnje misije je, da pripomore k okrepitvi jugoslovansko ameriških odnosov, nudeč našim gospodarskim predstavnikom priložnost za strokovne, praktične in odkritosrčne razgovore o možnosth za uspešno trgovino Jugoslavije v ZDA.

V času svojega bivanja v Jugoslaviji bo imela ta misija konsultativne sestanke z zainteresiranimi gospodarstveniki v raznih jugoslovanskih mestih.

Med Beduini in Kurdi

Tov. Baloh o vtisih iz Sirije, mlade republike med Evfratom in obalo Sredozemskega morja, Malo Azijo in Arabskim polotokom, kjer je skupno z ostalimi jugoslovanskimi vrtalci iskal vodo.

Bržčas se bo tov. Baloh-vrtalec iz Zagorja, kmalu spet napotil v oddaljeno Sirijo, bolje rečeno njeno širno puščavo, in vnovič zasadil svoj sveder v vroč puščavski pesek.

No, zdaj je na zasluženem dopustu. Več kot leto dni je prebil v Siriji in razumljivo tamkaj mnogo doživel. V teh dneh, ko je doma, kaj rad pripoveduje svoje bogate vtise znancem in tudi na naša vprašanja je ljubeznivo odgovoril.

»Predvsem nas zanimajo vaši splošni vtisi!« je glasilo prvo vprašanje.

»Naši vrtalci« je začel pripovedovati tov. Baloh, »so si v veliki Sirijski puščavi pridobili številne prijatelje — sinove puščavskega peska, silne vročine — ljudi, ki sicer še žive svoj način primitivnega življenja, jih pa tale novejši čas, zlasti sedaj, ko se jim obeta izpolnitev davnih sanj, to je pridobitev vode, že sili k napredku. Ves čas našega dela so ljudje vztrajali ob vrtalnih strojih in budno zasledovali vsak naš gib in, kadar je iz zemlje pritekla brezbarvna tekočina in se jela razlivati po suhem pesku, so divje zaplesali svoj »zahvalni ples«.

»So imeli večkrat priložnost zaplesati?«

»Samo naša skupina je navrtala deset vrtin in vsaka vrtina bo dajala od tri do petnajst kubičnih metrov vode na uro! Navadno je bila najdba doživetje teh ljudi in praznik, ki smo ga zaključili s pečenim koštrunom. Ob takih prilikah smo se menili v vseh mogočih jezikih.«

»Dober tek!« smo dejali. »O čem so največ govorili?«

»Najčešče je tekel pomenek o mojih domovini. Skraja so ti ljudje zamenjavali Jugoslavijo s Češkoslovaško republiko, toda če si jim omenil ime našega Maršala, so takoj vedeli, kje leži naša država in kakšno je naše ljudstvo. Marsikaj niso mogli dojeti. Najmanj to, da ima pri nas tudi žena zavarovanca pravico do brezplačnega zdravljenja, in da naši delavci dobe pokojnino.«

Povsod so naše vrtalce ljubeznivo sprejeli. Na sliki: tov. Baloh na konju v družbi dveh Beduinov

»Da se povrnemo k vodi.«

»Za Arabce, v tem primeru Beduine, Kurde in druge, je voda življenjsko vprašanje. Voda, ki smo jo našli, še zdaleč ni podobna naši. Puščavska voda ima svoj poseben vonj in doseže od 20 do 23 stopinj C toplote. Pa kaj to: samo, da je bila voda... malone vsaka vas dobiva vodo iz 20 pa tudi več kilometrov oddaljenih krajev.«

Naše bralce bo močno zanimalo, če bi povedali kak njihov običaj?«

»Nekoč sem prisostvoval tamkajšnjemu poročnemu obredu!«

Zapisali ga bomo tako, kot ga nam je tov. Baloh povedal. Ženil se je županov sin. Po nevesto so morali v sosednjo vas. Balohova vrtalna skupina je ljubeznivo dala na razpolago kamione za svate in jeep za nevesto. V nevestini vasi je ženinov stric z nevestinim stricem »glihal« za doto, in ko sta se že malone pobotala, sta obstala pri treh lirah, ki jih nevestin stric ni maral primakniti. Končno so naložili svate na kamion, nevesta pa ni hotela v jeep. Naposled jo je stric s silo spravil v avto, vaška otročad pa je jela metati v avto vse, kar ji je prišlo pod roke. V ženinovi vasi je morala nevesta v prostor, kjer je samevala celo noč brez spanja in hrane.

Ženina so drugo jutro slekli do golega, vsega obrili in okopali, nato pa vodili skozi vso vas. Slednjič se je začelo pirovanje, ki je trajalo tri dni. Potem so oba mladoporočenca zaprli v osamljen prostor, kjer sta morala opraviti zakonske dolžnosti v petnajstih minutah, če ne bi jima nametali v zakonski prostor kamenja in polen. Zanimivo, kajne?

Ali pa tale: naprednejši župani so začeli zidati šole, k pouku pa gredo samo fantje, ker če bi šla v šolo dekleta, bi bila to velika sramota.

Poslovili smo se od tov. Baloha z željo, če bo vendarle odšel ponovno v Sirijo, naj se večkrat oglasi s kakšnim pismom, ki ga bomo z veseljem priobčili.

Milan V.

Trgovina in obrt na tapeti

To pot sem si izbral zelo nehvaležen sestavek, ki bo govoril predvsem o senčnih straneh življenja v Trbovljah. S tem pa seveda ne mislim zanikati sončnih strani, ki jih je mnogo več in bom o njih še dostikrat pisal.

Najprej nekaj razglabljanja o odnosu prodajalcev v trgovini do potrošnikov. Primera, ki je bil objavljen v prejšnji številki lista, ne bi več ponavljal, ker je na razpolago dovolj drugih. Tako je neka učiteljica iz hribovske vasi nad Trbovljami kupila blago za žensko obleko. Bila je srečna, ko je dobila tako lepo blago in ker ji je šivilja sešila obleko po volji. Toda joj! Ko se je vrnila z nekega izleta, je opazila, da je v obleki polno madežev, ki se prej niso videli, ampak so prišli do izraza šele zaradi potenja. Kako hudo kaj takega prizadene človeka, ki nima velikih dohodkov, si lahko mislimo. Šivilja je svetovala učiteljici, naj nese obleko v trgovino in zahteva denar nazaj, toda komaj verjamemo, da so v trgovini ustregli stranki. Sodeč po tem, kar smo že doživeli, bi lahko z gotovostjo trdili, da so ji zaabrusili v obraz: »Ko ste kupili blago, ni bilo na njem nobenih madežev ... Drugič pa bolj pazite na obleko!«

V neki mesnici sem, nedolgo tega, opazoval mesarja, kako je tehtal meso. Strankam, ki niso bile preveč pozorne na tehtnico, je vedno dal po nekaj dekagramov mesa manj. Skoraj vedno pa je vrgel na tehtnico več, kot je stranka želela in jo vprašal: »Ali je lahko malo več?« Ni težko uganiti, da tak način poslovanja omogoča mesarju, da zaračuna kakšno deko več, ali pa da zaokroži znesek. In še nekaj sem opazil: kmečkim ženicam iz bližnjih hribovskih vasi je odbral slabše meso! Kar hudo mi je bilo, ko sem videl, kako je dal neki ženici same ostanke, ki jih druge niso marale. Ko je odhajala iz mesnice, ji je šlo kar na jok ...

Kadar koli grem v Ljubljano, se oglasim v tržnici, da si kupim sadja. Ob takih priložnostih vedno znova razmišljujem o trgovini s sadjem v Trbovljah. Zakaj je prav v Trbovljah toliko zelenega ali pa gnilega sadja? — se vprašujem. Ali so Trboveljčani res najslabši ljudje, da morajo pojesti vse, kar kupijo nakupovalci? Res je sicer, da obstajajo objektivni vzroki za to (neprimerna skladišča in prodajalne itd.), toda z njimi ni mogoče vsega opravičiti. Zdi se mi, da tisti, ki nakupujejo sadje, le premalo izbirajo in se ne zavedajo dovolj, da kupujejo blago za rudarje, ki dan za dnem opravljajo težko in nevarno delo pod zemljo, in že zaradi tega zaslužijo večje spoštovanje.

Morda bi mi kdo oporekal, toda temu bi dejal, da tudi v Zagorju niso veliko boljši pogoji, pa je v zelenjadnih trgovinah vseeno na razpolago lepo in izbrano sadje, kakršnega v Trbovljah le redkokdaj dobimo. To pa me še bolj utrjuje v mišljenju, da ni odvisno samo od skladišč, kamionov in prodajaln, ampak v veliki meri tudi od trgovskega osebja. O tem se bomo morali enkrat odkrito pogovoriti.

Dalje. Že pred mesecem sem naročil električarja, da bi mi popravil štedilnik. Ko je naposled prišel, mu je žena naročila, naj popravi ploščo. Električar se je lotil dela, toda plošče ni mogel popraviti. Ker je opazil, da tudi s stikalom nekaj ni v redu, ga je popravil, medtem ko je ploščo pustil takšno, kakršna je bila pred njegovim prihodom. Čez nekaj dni mi je podjetje poslalo račun za 2150 dinarjev. Lahko si mislite, kako sem bil presenečen. Tak račun za ureditev enega samega stikala! Najbolj sem se pa čudil, da so zaračunali kar deset delovnih ur. Kaj me briga, če je električar porabil tudi sto ur za popravilo plošče, če pa je še vedno pokvarjena!

Ko sem že pri obrtnikih, bi rad opozoril na to, da je v odnosih med obrtniki in strankami še mnogo starega, kapitalističnega. Najbolj me jezi, če me obrtnik vleče za nos in vedno znova odlaga izvršitev naročila. Ali mi ne more že takoj prvikrat povedati, da bo naročilo izvršeno šele čez mesec dni, da ne bom petkrat ali še večkrat po nepotrebnem hodil v delavnico? Če obrtnik nima časa, mora vedeti, da tudi njegova stranka ne živi v brezdelju in da ji je dragocena vsaka minuta. Ko sem že pred meseci naročil pri mizarju dve zastornici, sem dobil zagotovilo, da bodo kmalu zgotovljene. Čeprav sem bil medtem že večkrat pri mizarju in sem dobil že več obljub, zastornic še vedno nimam. To naj pomeni, da smo odvisni od obrtnikov in da moramo biti na voljo njihovim muham ...

To, kar bom povedal o malinovcu, je sicer navidezno malenkostno, a je vendarle omembe vredno. Cena malinovca s sifonom (2 del) je 20 din. Toda ali je to res malinovec? V sifonu je namreč komaj toliko malinovca, da dobi rdečkasto barvo. To je zaradi tega, ker v gostiščih točijo malinovec vedno v istih kozarčkih, ki jih po več tednov ne izplaknejo temeljito. Zaradi tega se malinovec na dnu kozarca strdi, kar zmanjša prostornino. Če potem natakarica dá še slabo mero (izpod roba), ni čudno, da »malinovec« ni več malinovec po želji in naročilu, pač pa nehigienska brozga v neumitem kozarcu...

—ne

Obisk revirjev

PREDSTAVNIKI SINDIKATA POLJSKIH RUDARJEV so v soboto, 17. avgusta obiskali Trbovlje. Z njimi je bil tajnik Centralnega odbora Sindikata rudarskih delavcev Jugoslavije Ivan Zadravec. Gostje so si v spremstvu sekretarja občinskega komiteja ZK Trbovlje Jožeta Pikija ogledali jamski obrat Trbovlje, rudnika Trbovlje—Hrastnik ter novi Delavski dom.

SEVNICA

Lep prispevek Sevničanov k napredku Beograda. — V Beogradu so odprli doslej največji in najmodernejši gostinski obrat v Jugoslaviji, hotel »Metropol.«

Poslopje ima devet nadstropij in je v njem 200 tujskih sob.

Vso leseno opravo za novi hotel je izdelala Mizarska produktivna zadruga iz Sevnice.

PRED KONGRESOM ZVEZE KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE

V SKUPNEM DELU BODO USPELI

V nedeljo, 18. avgusta, so se zbrali člani — delegati ZK občine Sevnica, da pregledajo svoje dosedanje delo in se pogovore o nadaljnjih načrtih.

Potek konference — poročila in razprava — je pokazal, da sta kmetijstvo in industrija osnova za nadaljnji razvoj sevniške občine. V času dveletnega obstoja velike sevniške občine je le-ta napredovala, in lahko rečemo, da je zmožna samostojno reševati vse svoje naloge in da je tudi že dosegla pomembne uspehe.

Gospodarstvo v občini Sevnica je dokaj pisano in so v njej velike možnosti za nadaljnji razvoj, zlasti pa za razvoj lesne industrije in obrti. Na drugi strani pa je ta občina področje, na katerem se nad polovico ljudi ukvarja s kmetijstvom. Na konferenci je bil poudarjen velik pomen kmetijskih zadrug, ki so se sicer lepo uveljavile, vendar je treba omeniti, da so se zadruge preveč ukvarjale s trgovskimi posli, premalo pa s pospeševanjem samega kmetijstva. Pripravlja se tudi perspektivni plan za kmetijstvo. O njem naj povemo, da bo vseboval tudi načrt, kako in kakšne pridelke bo treba predvsem gojiti in pospeševati, da bo zemlja dala večji hektarski donos, saj bo od tega imela skupnost veliko korist, prav tako pa tudi sam pridelovalec.

Ko so govorili o sestavljanju raznih predlogov in o nalogah, ki jih je treba izvršiti, je bilo poudarjeno, da je bolje napraviti manjši načrt in ga potem res izvesti, kot pa da se delajo veliki načrti, a se potem ne izvrši niti polovica, kakor se je to zgodilo na primer pri izdelavi načrta za zimsko izobraževanje.

Občina Sevnica ima precejšnje možnosti za razvoj raznih industrijskih obratov, za mizarske produktivne zadruge, zlasti pa so dani pogoji za razvoj raznih manjših podjetij, ki zaposlujejo žensko delovno silo, kakor je na primer konfekcija »Lisca«.

Precej so na konferenci razpravljali o potrebi turizma. Za njegov razvoj so v Sevnici dani vsi pogoji, vendar je treba v tem pogledu več elana in več trdne volje, ni pa seveda prav, če se ostaja samo pri besedah. — Člani občinskega komiteja ZK so v razpravi nadalje ugotovili, da bi bilo mogoče več napraviti v organizacijskem pogledu v Zvezi komunistov in SZDL. Tako so na konferenci ugotovili, da sevniške množične organizacije v celoti niso tako zaživele, kot bi lahko, in da je tega v nemalni meri krivo tudi občinsko vodstvo. Zadnje čase so sprejeli v Zvezo komunistov vrsto novih članov, vse premalo energični in odločni pa so bili glede sprejemanja mladine. V socialistični zvezi je 60% vseh volivcev. Od zadnje konference je bil v tem pogledu storjen znaten korak naprej, vendar je število članov SZDL za sevniško občino

(Nadaljevanje na 4. strani)

Na konferenci je bil tudi okrajni sekretar ZK tov. Viktor Kovač

Z OBČINSKE KONFERENCE ZKS BREŽICE

Več povezave med podjetji in občinskim odborom

Na občinski konferenci ZKS Brežice, ki je bila prejšnjo soboto, so govorili o delavskem samoupravljanju, problemih občinskega ljudskega odbora, mladini, kmetijstvu itd. Poleg delegatov so bili prisotni še zastopnik CK ZKS tov. Jože Kaučič, člana OK ZKS Trbovlje tov. Janez Jesenšek in Ivan Šorn, zvezni ljudski poslanec tov. Karel Šterban in drugi.

Živahna diskusija, ki je sledila po obširnem poročilu dosedanjega sekretarja občinskega komiteja ZKS tov. Videniča, je zajela vso problematiko Brežic in okolice.

Slabost v delu delavskih svetov v brežiški občini je v tem, da so njihove seje slabo pripravljene, zaključki pa splošni, ali jih pa celo ni. Prav tu morajo pomagati komunisti v podjetjih pri delavskem samoupravljanju in pa, da si bodo pridobili zaupanje ostalih delavcev.

Tudi šolski odbori so že dosegli lep napredek, predvsem v materialnem pogledu, medtem ko so zanemarili vzgojne probleme. Zelo redki šolski odbori so se ukvarjali z vzgojo, obiskom, učnimi uspehi in podobno. Že nekaj časa govorimo o šolski reformi, vendar o tem govorimo tako, kot da bi bila ta reforma nekak predpis in ne potreba. Na šoli ni dovolj, če je napreden učni načrt, dobra učila, temveč, kakšno je na šoli življenje otrok. O tem ima vsak pravico razpravljati, kajti na šolah se vzgajajo naši otroci. Prav zato bi se za šolo morali zanimati tudi druge organizacije, med njimi tudi ZK, SZDL itd., ter posvečati več skrbi vzgoji staršev, da bodo znali pravilno vzgajati svoje otroke.

Komunisti na vasi so bili vse preveč odtrgani od problematike kmetijskega zadružništva. Temu je delno vzrok ta, da je v organizacijah ZK na vasi premalo članov iz vrst kmetov. Pomembno pa je to, da v občini Brežice deluje že 5 aktivov mladih zadružnikov, ki so doslej že precej napravili. Če bodo komunisti delali z mladimi kmetovalci in jih vzgajali, da si bodo prizadevali za večjo proizvodnjo ter socialistično preobrazbo vasi, potem uspehi ne bodo izostali.

V občini Brežice je gospodarstvo zelo raznoliko, vendar je proizvodnja zelo zaostala, kajti s kmetijstvom se ukvarja okoli 60 odstotkov prebivalstva. Narodni dohodek je v tej občini zelo nizek, saj pride povprečno le 37.700 din na prebivalca. Zato bo nujno čimprej izdelati perspektivni gospodarski načrt, po katerem bi v bodoče delali, kajti le na podlagi načrtnega gospodarjenja je zagotovljen uspeh.

Pred vojno v Brežicah ni bilo nikakih industrijskih podjetij, niti podjetij obrtniškega značaja. Po vojni pa so industrijska podjetja v Brežicah dosegla preko 200 milijonov dinarjev družbenega bruto produkta (leta 1956).

Tudi ostale veje gospodarstva z leti napredujejo. Kmetijstvo pa, ki je v občini najmočnejša panoga, nazaduje. Vzrok temu so stari vinogradi in sadovnjaki ter skoro vsakoletne elementarne nezgode. Zato je nujno potrebno začeti s sistematično obnovo.

*

Za VI. kongres LMS se mladina temeljito pripravlja. Ugotavljajo pa, da bi lahko bili še aktivnejši. Od 158 komunistov, starih do 25 let, jih je v LMS vključenih le 18. Včasih člani ZK kar prestrogo ocenjujejo delo mladine. Le ob tesnem sodelovanju komunistov in pa z resnično aktivnostjo bodo razširili svoje vrste. Ponekod te organizacije še niso našle prave vsebine dela, da bi postale privlačne tudi za neorganizirano mladino, drugod pa so se preveč zapirale vase in se ukvarjale z lastnimi problemi, medtem ko so ostale mladince in mladinke zanemarjale.

Socialistična zveza se je ob podpori članstva ZK organizacijsko utrdila. V enem letu se je na novo vključilo nad 3.200 članov SZDL.

—a

Gostilne na izpitu

ČE GOSTA ZANIMA, KOLIKO JE URA ● BORBA PROTIALKOHOLIZMU IN NAJPOČASNEJŠI ● TURISTIČNI INFORMATOR ● SOLIDNI GOSTI ● NAJHITREJŠI, NAVLJUDNEJŠI IN ● KOZARCI V ZID ● ZAKAJ BI POVEDAL IME?

Postala sva poklicna pivca. Šest ur sva hodila iz bifeja v bife, iz krčme v krčmo. Spoznati sva hotela košček resnice o našem gostinstvu. Bila sva navadna gosta, s skromnimi željami in skromnimi zahtevami.

Bilo je v Trbovljah.

SLAB ZAČETEK

Bife »Svobode—Zasavje« je bil v ponedeljek, 12. avgusta popoldne skoro prazen.

Vstopila sva, ko je bila ura natanko pol štirih. Miza v senčnem kotičku velikega prostora nama je ob misli na neznosno sparino in oblake prahu, ki vedno znova puhajo iz velikega cementarniškega žrela, imenitno ugajala in bila vsaj delno nadomestilo za zamujeno osvežitev v novem kopališču.

Zaslišala sva radio in tedaj — minilo je natanko dve in pol minuti od najinega prihoda — se je pokazala ob mizi tudi natakarica.

Na željo nama je postregla z »mussolinijem« — brizgancem z vodo, vinom in malinovcem. Žeja je bila velika in kozarca sta bila kmalu prazna.

Potem sva čakala. Ker po dvajsetih minutah natakarice ni in ni bilo, sva sama stopila do točilnega prostora in — plačala.

Natakarica je živahno kramljala z neko žensko...

GOSTJE SO V VODI

Tega dne se je živo srebro v termometru spet visoko dvignilo. Iz kopališča so prihajali prešerni glasovi razigranih kopalcev.

»Zdaj ni dosti gostov, saj je skoraj vse v vodi« — nama je pojasnila natakarica P. V. v restavraciji »Pod lipo«, ko sva jo vprašala, če je obisk vedno tako boren.

Postrežba je bila solidna. Naročeno pivo sva takoj dobila in bilo je lepo hladno. Tudi gostu, ki je prišel za nama, ni bilo treba čakati.

Pred vrati nama je udaril v oči napis — »Turistični informator«. Zvedela sva, da gostilna daje tujcem in domačinom najosnovnejše podatke o bližnjih in nadalnih trboveljskih turističnih postojankah in zanimivostih.

Nama tega seveda ni bilo treba, zato sva P. V. povprašala za skromno mnenje o gostih.

»Poboljšali so se. Pri nas že dolgo ni bilo nobenega pretepa!«

URA SE JE USTAVILA

Gosta bifeja v »Svobodi II.« v Zg. Trbovljah sva bila ob pol šestih zvečer, njihova stenska ura pa je kazala šele pol treh.

Midva: »Kako to, da ura stoji?«

Natakarica: »Pokvarila se je!«

Midva: »Treba jo je popraviti...«

Natakarica: »Smo jo že imeli pri urarju, a še vedno šepa.«

»Potem jo dajte dol.« — je postal odločen ened izmed naju.

Natakarica pa je zadnji stavek razumela malo narobe in se hitro odrezala:

»Tudi pri vas smo jo menda že imeli!«

Mislila je, da sva urarja....

KDOR NE PIJE VINA...

Vino dviga vero v človeka — je dejal že Aristotel. Vino je mleko boginje Venere — je zapisal Pitagora... Gorenjci, Dolenjci in Štajerci pa pravimo: »Kdor ne pije vino, je jagnje.«

Tega se naše gostilne trdno zavedajo. Vina in drugih alkoholnih pijač imajo na izbiro.

Kaj pa, če si gost zaželi sadnih sokov, oranžade ali limonade?

V gostilni »Delavski dom« na Tereziji se je razvil takle dvogovor:

Midva: »Naštejte nama vse brezalkoholne pijače!«

Natakar: »Malinovec, cockta, kisla voda.«

Pila sva pivo. Natakar Tone P. je bil nadvse uslužen. Taka postrežba bi morala biti povsod!

Zanimalo naju je, kaj meni mož o svojih gostih.

»Po večini so dobri,« je povedal, » med njimi pa je tudi nekaj takih, ki jim ni mnogo za red v gostinskem prostoru. Rezultat tega so: kozarci v zid, politi prti — škoda...«

Rada sva mu verjela. Stene to lepo potrjujejo.

PRT SO POLILI GOSTJE

Po mizi razmetan časopis in polit ter popackan prt nama je bil prvi pozdrav v restavraciji Zavrašek, ko sva vstopila nekaj pred pol sedmo uro zvečer.

Prt sva pokazala natakarju, ta pa je povsem neprizadeto dejal:

»Polili so ga gostje!«

Seveda, kdo drugi naj bi ga! Toda, ali je to pojasnilo že dovolj?

Postregel nama je in se šele potem spomnil, da bi bilo dobro obleči bel natakarski površnik.

Kot povsod drugod, sva se na koncu tudi temu tovarišu predstavila in ga prosila za začetni črki njegovega imena.

Mož je vidno pordel, potem pa zamomljal:

»Zakaj naj bi vam povedal ime? Ali je to nujno?«

SAMO EN SENDVIČ

Ob sedmih sva naročila v trboveljski ekspresni restavraciji »Rio« dva sendviča

Natakarica se je opravičila:

»Samo enega lahko dam! Zmanjkalo je žemelj...«

Zahvalila sva se in odšla.

Bila sva presenečena.

Trda noč je in Trbovlje že spe. Naloga je opravljena.

Videla sva živ mozaik naspro-tij.

Jak—M.K.

Tretja mednarodna vinska razstava

NA RAZSTAVI BODO TUDI DOMAČA BIZELJSKA VINA

Letos bo v Ljubljani že tretjič mednarodna vinska razstava, ki se bo pričela 4. septembra in končala 15. septembra. Jugoslavija je ena izmed tistih redkih držav, ki se lahko ponašajo z internacionalnimi razstavami vin tako velikega obsega. Do sedaj je bilo zelo malo razstav, na katerih bi bila zastopana vina tako rekoč iz vseh vinorodnih dežel sveta, vseh kakovosti in v tako velikem obsegu.

Kakor rečeno, so razstave te vrste v takem obsegu redke, obiskovalcem — strokovnjakom in laikom pa nudijo priložnost, da se seznanijo z vini s celega sveta.

Na razstavi bodo razstavljena najrazličnejša vina z vseh kontinentov. Od naših vin bodo na njej razstavljena vina iz vseh republik, v vseh tipih in kakovostih. Tako bodo razstavljena vina: smederevski, žilavka, graševina, prokupac, kadarka, rizling, rebula, tokajec, malvazija, cabernet, merlot itd. in naše štajerske kvalitetne sorte, kot renski rizling, mušketni silvanec, traminec, beli burgundec, šipon, rulandec, laški rizling in še druga vina.

Avstrija in Italija bosta razstavili vina, podobna našim štajerskim. Prvič pa bomo lahko poskušali tudi tirolska vina. Zastopani bosta tudi Španija in Portugalska s svojimi znanimi namiznimi in desertnimi vini svetovnega slovesa. Severna in Južna Amerika bosta prikazali nekaj belih vin, v glavne črna in desertna vina.

Malta, Ciper, Izrael, Grčija in Samos ne bodo zaostajale v izbiri najrazličnejših vzorcev. Združene države Amerike bodo razstavile vina iz Kalifornije, Ohia in še drugih zveznih držav. Zastopana bo nadalje Južna Amerika in tudi Avstralija.

Ta tretja mednarodna razstava vin bo še toliko večjega pomena, ker bo za časa razstave v Ljubljani tudi plenarna seja Mednarodnega urada za vino, ki ima svoj sedež v Parizu, na katero bodo prispeli delegati — strokovnjaki vseh vinorodnih dežel na svetu. To bo prav gotovo dalo tej mednarodni razstavi še poseben poudarek — našo domovino pa postavilo v središče mednarodnega vinogradniškega dogajanja.

NAS KOMENTAR

Po volitvah Zakonodajnega sveta v Britanski Gvajani

ZMAGA NAPREDNIH SIL

Še pred štirimi leti je malokdo vedel, da je med britanskimi kolonijami tudi dežela, ki se imenuje Britanska Gvajana. Tedaj pa je naenkrat postala ta dežela znana po vsem svetu. Na prvih volitvah Zakonodajnega sveta Gvajane leta 1953 je zmagala Ljudska napredna stranka dr. Jagana, ki je protikolonialistična in protikapitalistična. Britanska je to poglasila za »neznosen pojav«, ki ga je treba hitro odpraviti. Pred Gvajano se je pojavilo britansko ladjevje, izkrcale so se čete, britanska vlada je razpustila Zakonodajni svet Gvajane, ukinila ustavo in gvajansko vlado zaprla. Toda pred dnevi, ko so Gvajanci spet volili svoj Zakonodajni svet, se je zgodovina ponovila. Spet je zmagala Ljudska napredna stranka, kar je spet povzročilo britanski vladi hude skrbi.

Britanska Gvajana je zaostala in revna tropska dežela na severni obali Južne Amerike. Čeprav je velika kot Anglija (meri 214.962 kvadratnih kilometrov), ima komaj 470.000 prebivalcev: Indijcev je 48%, črncev 42%, kakih 10 % je mešancev. Evropejcev (predvsem Britancev) je 2.700. Indijce in črnce so pripeljali v to deželo kot sužnje, dokler je bilo v Gvajani suženjstvo, uzakonjeno, kasneje pa kot mezdne delavce. Glavna gospodarska panoga Britanske Gvajane je pridelovanje sladkornega trsa, ki ga goje na ogromnih plantažah. Lastniki teh plantaž so britanski in kanadski kapitalisti. Razen tega pridelujejo Gvajanci tudi banane, kakao, kavo in riž. Med rudninami je najvažnejši boksit. Večina prebivalstva živi ob obali, tri četrtine dežele pa pokriva džungla. Britanska Gvajana ima ogromno dragocenih rud, vendar je gospodarsko zapuščena. London se ne zanima za gospodarstvo Gvajane. Njegova skrb je dr. Jagan.

Dr. Jagan je bil zobozdravnik v Georgetownu, glavnem mestu Britanske Gvajane. Po poreklu je Indijec: njegov oče je bil nadzornik na neki plantaži sladkornega trsa. Študiral je v Ameriki. Ko se je leta 1947 vrnil iz Amerike je takoj začel aktivno politično delovati. Leta 1953, ko je Gvajana dobila neko vrsto politične avtonomije, je dr. Jagan ustanovil Ljudsko napredno stranko. Ta stranka se je v svojem programu zavzela za neodvisnost Gvajane, za odpravo slehernega izkoriščanja, dvig življenjske ravni delavcev in enakopravnost vseh prebivalcev. Britanci so dr. Jagana in njegove politične somišljenike takoj proglasili za komuniste. Mislili so, da bodo s tem ločili od njih večino prebivalstva, ki je politično nedozorelo in ki so mu doslej prikazovali komunizem kot nekaj strašnega. Učinek pa je bil obraten. Pri volitvah leta 1953 je dobila Ljudska napredna stranka 18 mest v Zakonodajnem svetu Gvajane, ki ima 24 sedežev. Dr. Jagan je postal predsednik vlade. Ta vlada pa ni bila popolnoma neodvisna in ni mogla delati, kar bi hotela, ker je guverner imel v svojih rokah vojsko in pravico, da razveljavi vsako njeno odločitev. Razen tega pa je bila vlada dr. Jagana bolj zmerna, kot so v Londonu pričakovali in skrbno je pazila, da s svojim delovanjem ne bi prekršila kolonialne ustave. Vse to pa ji ni pomagalo. Za britansko vlado je bila preveč napredna, zato so v Londonu sklenili, da jo bodo odstranili. Izkoristili so stavko delavcev na plantažah sladkornega trsa, ki so zahtevali, naj jim povečajo mezde, in poslali v Gvajano svoje vojno ladjevje in ekspedicijski korpus, ki je razpustil Zakonodajno skupščino in vlado, ukinil ustavo in zaprl dr. Jagana ter ostale voditelje Ljudske napredne stranke. Britanski ministri so tedaj odkrito govorili, da ne bodo nikdar dovolili, da bi bila članica Britanske skupnosti narodov neka dežela, ki bi imela komunistično vlado, kajti »takšen pojav je lahko nalezljiv«, kot so tedaj pisali londonski listi. Pri vsej tej kolonialistični akciji so Britance podpirali Američani, ki o vladi dr. Jagana nikdar niso znali nič lepega povedati. Britanska vlada je tedaj tudi sklenila, da bodo v bodoče imeli Gvajanci pravico voliti le polovico članov Zakonodajnega sveta, polovico pa jih bo določil guverner.

Ko so pred dnevi volili polovico članov gvajanskega Zakonodajnega sveta, so spet prepričljivo zmagali kandidati Ljudske napredne stranke. Sedaj se Britanci sprašujejo, kaj storiti. Zelo je razširjeno mnenje, da bi bilo treba pozvati Jagana, naj vnovič sestavi vlado. Skrajna britanska desnica, ki podpira Washington, se temu upira. »Times« na primer piše: »Britanska vlada se ne more odreči oblasti v Gvajani, ker bi bila sicer nevarnost, da se tam ukorenini komunistična vlada. »Manchester Guardian« pa meni: »V Georgetownu so prepričani, da bo moral guverner zaupati dr. Jaganu mandat za sestavo vlade.

Verjetno bo dr. Jagan res sestavil novo gvajansko vlado. Danes ga namreč Britanci ne morejo več tako enostavno odstraniti kot pred štirimi leti. V tem času se je marsikaj spremenilo. Nasilna akcija proti vladi in stranki, ki ji je ljudstvo dalo priznanje s tem, da je njene voditelje izvolilo za svoje predstavnike, bi pomenila poleg celokupne britanske politike »dobre volje« nasproti kolonialnim narodom, obenem pa tudi precejšnji mednarodni problem. Vse kaže, da se Velika Britanija tokrat ne bo upala uporabiti sile, kot pred štirimi leti, in da bo skušala urediti z dr. Jaganom, kolikor toliko znosne odnose.

DOMOVINA JE LE ENA

Srečanja s slovenskimi izseljenci

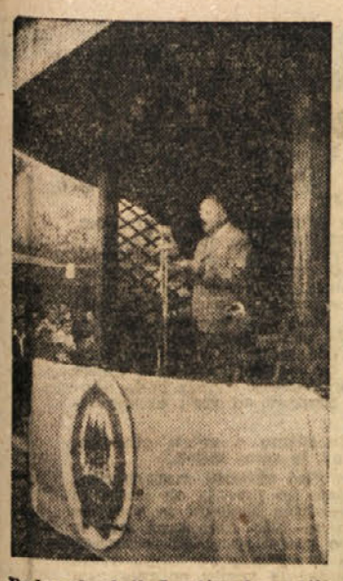

Podpredsednik Izseljenske matice tov. Tomo Brejc govori na slavnosti v Trbovljah

Spet so tu. Vsako leto znova prihajajo. Tone, tisti razigran zagorski fant, danes starec iz Merllebacha, in njegova zvesta družica Julka, Jože izpod zelenega Bohorja, nemški rudar, pa Janez iz Belgije in še sto in sto jih je.

Srce, to jim ne da miru. Samo za kratek čas nazaj domov, gorko naroča, pod hram domač, med vinske griče k zeleni Krki, v zasavske črne revirje, počez in podolgem od Kolpe do Drave.

Prihajajo po železnici in cesti. Prvi pozdrav domovini je povsod enak. Solze prisilijo na oči, usta razlezejo v nasmeh, srce je srečno.

x x x

Samo enkrat bi še rad zrl skozi domače okno. Pogled bi mi splaval daleč čez venec rož — na žitno polje. Glejte, kot morje valovi in prav takšno je, kot je bilo takrat, ko sem bil še mlad. Slišite pesem brkih žanjic in glas cepcev? Seveda ne. Zdaj tudi pri vas, v naši stari vasi, mlatite na elektriko. Vem, mnogo ste napredovali. Rad bi se najedel domačega kruha... Samo enkrat...

Koliko takih in podobnih pisem nam je poslal vsa zadnja leta naš dobri stari stric iz daljnega Chicaga. Kolikšno hrepenenje po domovini. Dolga desetletja se je pripravljal na veliko pot. Ko je bil že na tem, je umrl...

Sto in sto jih ne bo nikoli več uzrlo domačega kraja. Prekrila jih je tuja zemlja.

SPET DOMA

Leta in leta so odhajali. Tujina jih je vzela mlade. Romali so v trumah. Vsi, bajtarji iz prekmurske ravni, viničarji, delavci in rudarji. Šlezija, Merllebach, Belgija, Amerika... Žuljave roke in zgarana telesa. Mladostni hrbti so se sključili.

Minilo je deset in deset let. Na tujem je zrasel nov rod. A domovine, te niso nikoli pozabili.

In zdaj, ko so resnično spet doma, kot da bi bili znova rojeni. Kot bi ne bilo na njihovih plečih tistih težkih, dolgih let, bolezni in na rokah skelečih žuljev.

Kako lepo je!

x x x

V Trbovljah je bil v soboto izseljenski dan. Prišlo je nad 600 rojakov. Ob domačih napevih, ki so jih urezali »Zadovoljni Kranjci«, Danica Filipič in Greta Ložar, Avgust Stanko in »Štirje fantje«, recitator Janez Rohaček in humorist Boris ter Delavska godba na pihala, so se razživeli, da je bilo veselje.

Slovenska pesem jim je segla globoko v srce.

POSEBEN VLAK IZ FRANCIJE

Pripeval je godbi na pihala. Njegov obraz je bil veder in mladosten. Težko bi mu prisodil 74 let. Prava slovenska grča!

Krepko sva si segla v roke. »Čebin iz »Rajnproizna«, drugače ves Zagorjan«, se je zasmejal in zamislil.

Kje daleč je zdaj že tisti čas, ko se je kot bosopet fantič podil okrog domače hiše, kjer je vsako leto tako lepo zelenela trava in vsako pomlad zagotovo zaduhtela češnja, a ni bilo dovolj kruha za vse, kolikor je bilo otrok.

22. pomladi se je za vedno poslovil od doma. Neizprosna borba za življenje ga je pognala daleč na tuje, v Nemčijo. 52 let je že od tega...

V domovino se vedno rad vrača. Tokrat je že peto leto zapored na dopustu v rojstnem kraju. In ne samo to. On je tudi organizator vseh transportov iz Nemčije.

»Še dobro se spominjam. Pred petimi leti nas je bilo vsega skupaj en vagon, drugo leto dva vagona, tretje trije vagoni, lani in letos pa se nas je nabralo že za cel vlak,« je zaključil svoje pripovedovanje in se vrnil k številni družbi.

Pogled na množico ljudi na Izseljenskem dnevu v Trbovljah

NAJVEČJE DOŽIVETJE

Ustavili smo ga takoj potem, ko je stopil z odra, kjer mu je predsednik zagorske komune izročil skromno darilo za izseljence v Franciji.

Predstavil se je — Anton Jazbinšek, doma iz Jurkloštra pri Rimskih toplicah, rudar v Merllebachu.

V Francijo je odšel leta 1930 in je zdaj delaven odbornik v slovenskem društvu »Sava«.

»Kako vesel sem«, pravi ves ganjen prijazen tovariš, »ko vsako leto opažam vse večji napredek v svoji stari domovini. Opravili ste ogromno delo. Lahko ste ponosni na to! smo prav slišali — šestimi brati. Spet smo govorili. Vsaka besede je izdajala, da je obisk v domovini največje doživetje.

Rad verjamem, da še marsikaj ni tako, kot bi vsi radi. Toda voljo! Tudi to boste s takšnim delom lahko kmalu dosegli. Brez dela ni nikjer kruha. Da, tudi pri nas ne, čeprav mnogi mislijo, da živimo tam kot princi iz sanj. Tudi naše roke so žuljave.«

Naslednji dan smo ga srečali na vlaku. Peljal se je v Radeče, kjer se bo sešel s svojimi najožjimi sorodniki, če

Tov. Jazbinšek iz Meerlebacha sprejema darilo od predsednika občine Zagorje tovariša Alojza Lukača

VODENIKOV FRANC S POLŠNIKA

Odšel je sredi zime, 29. januarja 1938. leta. Njegov korak je bil negotov. Poslavljal se je od domovine. Čez štiri mesece je prišla za njim v svet še žena in četvero njegovih otrok.

Zdaj dela v Merllebachu, v Franciji. Z leti je postalo življenje lepše. Ustvaril si je dom, žena mu je rodila še eno dete. Dva sinova sta sedaj že odrasla in postala sta rudarja. On pa ob večerih, še posebej na pomlad, še vedno sanja o idilični vasici nad Renkami v Zasavju, o svojem rojstnem kraju. Kako sveži so še spomini na dom, na mater in očeta, na vseh osem bratov in sestra, od katerih je eden padel kot partizan.

In če se le da, se vsako leto vrača.

Ko prihaja gori v domač kraj, ga najprej pozdravi lep Zadružni dom, ki ga nekoč ni bilo, zdaj pa vidi, da grade iz Renk tudi novo vozno pot. Ponosen je na svoje ljudi in na svoj kraj.

— Kaj pa Trbovlje?

»Trbovlje so se ta leta čudovito razrastle, skoro bi jih ne prepoznala«, ugotavljata oba s kolegom Jazbinškom. In končno:

»Današnje popoldne nama bo še dolgo dolgo ostalo v lepem spominu.«

x x x

Spet je bilo slišati pesem. Gori na Tereziji so se prižigale luči.

Rojak je nazdravil rojaku: »Na svidenje drugo leto!«

Naš sodelavec v razgovoru z rojakom Čebinom

Konjšica: V ospredju nov Kulturni dom, odprt junija 1955

Na Izlakah se bomo kopali tudi pozimi

MEDTEM KO SE KOPALCI ŽE POSLAVLJAJO OD VROČIH DNI, PA GRADITELJI ŽE MISLIJO TUDI NA TO, KAKO BI USTREGLI NAJBOLJ NAVDUŠENIM KOPALCEM POZIMI. — RAZŠIRILI BODO STAR KOPALNI BAZEN POD KUPOLO IN UREDILI GRETJE. — NADALJNJI NAČRTI: POPOLNA PREUREDITEV OBEH STARIH KOPALNIH BAZENOV IN ČE BO DENAR, ŠE GRADNJA NOVEGA, NEKOLIKO MANJŠEGA BAZENA, UREDITEV OKOLICE, POSTAVITEV OGRAJE IN GRADNJA PAVILJONA

Mnogi navdušeni obiskovalci izlaškega kopališča so prejšnji mesec že malone obupovali; slabo vreme je tako nagajalo, da bo druga polovica julija ostala mnogim dopustnikom v dokaj slabem spominu, saj so prihiteli na Izlake predvsem zato, da bi se kopali.

Zato pa je ta mesec mnogo bolje. Dnevno prihaja na Izlake po dve sto, in kakšen dan tudi po petsto ljudi, ki se pridno »namakajo« v vseh treh bazenih. Samo s prevozom še ne gre! Doslej namreč zagorskemu »Avtoprevozu« še ni uspelo organizirati prevozov iz Zagorja do Izlak in obratno, ker nima voznega parka. Kajpak se morajo nešteti ljubitelji zato drenjati v avtobusu, ki vozi na redni progi od vlakov in k vlakom.

Sicer pa danes ni naš namen govoričiti o raznih prevozih, kopanju v novozgrajenem bazenu in drugih dobrih in slabih straneh turizma v Izlakah. Nas in verjetno bo tudi vas, dragi bralci, zanimalo bržčas to, kako je s kopanjem pozimi. Namreč: mnogi ljubitelji plavalnega športa so že poizvedovali in zvedeli, da kanijo na Izlakah preurediti oba stara bazena v zimskega.

Mi pa smo zvedeli, da bodo stara bazena le obložili in tako izboljšali, da bosta imela prihodnje poletje že lepši videz. Pač pa nameravajo preurediti v zimski bazen tistega, ki je pod kupolo. Pravijo, da ga bodo nekoliko razširili in uredili ostale sanitarije. Rekli so nam še, da bo zimski bazen zagotovo preurejen že do letošnje zime. Torej: pozimi se bomo kopali, in važno je to, da bodo Izlake tudi pozimi turistična privlačnost. Sicer pa o tem kaj več drugič.

Še to bi hoteli povedati, da bodo kmalu začeli urejevati okolico. Tako bodo postavili okrog in okrog lepo ograjo, ob vhodu v kopališče pa nameravajo postaviti okusen paviljon in podaljšati prostor za sončenje na severni strani.

To so kajpak najvažnejši načrti za letos in prihodnjo pomlad. Slišali pa smo še, da bodo na drugi strani ceste postavili nekaj ličnih weekend hišic, ki bodo zelo verjetno požrle obisk izlaškega kopališča.

Menda bodo graditelji zelo ustregli navdušenim kopalcem, če se bodo lahko kopali tudi tedaj, ko bo na Izlakah naletaval sneg in ko bo živo srebro zdrknilo tja proti začetku okvira... (v)

Uspel koncert okteta „KREMEN“

Prejšnji teden je imel v domu »Svobode« v Vidmu-Krškem oktet »Kremen« koncert. Pod vodstvom tov. prof. Klepaca so zapeli 17 pesmi, med njimi slovenske in dalmatinske narodne.

V znak priznanja so vsakemu pevcu podarili šopek rdečih rož.

Koncert je dobro uspel, tako da je bilo občinstvo nadvse zadovoljno. Nekaj pesmi so morali celo ponavljati. Oktet »Kremen« nastopa že več let. Iz leta v leto napreduje. Pri zadnjem nastopu je dokazal, da se da pod dobrim vodstvom doseči še več. Odlično so ubrani glasovi, zelo dober je tudi tempo, ki je v primeri s prejšnjimi nastopi precej spremenjen. Veliko priznanje je žel tudi baritonist Hajnč Uršič, ki je s solo petjem osvojil poslušalce.

Ker so naštudirali popolnoma nov program, in to zelo dobro, bodo lahko gostovali tudi drugje. -a

Z ‚Lastovom‘

od Reke do Pireja in nazaj

(Nadaljevanje in konec)

NA POVRATKU SREČANJE Z VIHARJEM

Po ogledu Aten, kjer smo si izbrali za izhodišče Trg sloge (Ta Plateia) pri železniški postaji Omonoia. Od tu smo se usmerili do turističnega urada, ki nas je z avtobusom za 80 drahem (1.600 din) popeljal na ogled muzeja, Akropole, starega gledališča, dela mesta in še nekaterih drugih znamenitosti, smo bili tako rekoč že pripravljeni za povratek. Lahko bi napisal o vsem še in še. Ulice so tako pisane, da jih je veselje pogledati. Izredno živahen je promet, a nikjer ni videti, da bi ga kdo usmerjal. Trgovine so bogato založene, ne manjka pa tudi krošnjarjev in drugih, ki po ulicah ponujajo vse mogoče blago. Podobno je v Pireju, posebno v jutranjih urah, ko odmeva po ulicah krik in vik prodajalcev sadja, rib, zelenjave, mleka in podobnega. Človek dobi nehote vtis, kako trdo borbo morajo preprosti ljudje biti za vsakdanji kruh in zaslužek. Podobno je tudi v ostalih pristaniščih.

Iz Pireja smo odrinili zvečer. Kar odleglo nam je, ker smo upali, da se bomo na morju vsaj malo ohladili in naužili čistega zraka. V Atenah je bilo tiste dni 50—54° C. Toda zraka je bilo, kakor se je pozneje pokazalo, že kar »preveč«. Ponoči smo plули skozi Korintski kanal, ki je vedno razsvetljen. Pred vhodom smo sprejeli na ladjo pilota, ki je ostal pri krmilu skozi prekop. Na tem mestu so zemeljsko ožino, dolgo 6 km in 80 m visoko, prekopali okoli 30 m široko. Ko smo zapustili Patras — zadnje pristanišče na grški celini — je vreme postalo vetrovno in morje valovito. Do Krfa je bilo to še nekam prijazno, nekaterim pa je že delalo težave. Opoldne smo odšli s Krfa, veter pa je začel pihati vse močneje. Ladja se je usmerila naravnost na odprto morje in nato skozi Otrantska vrata.

Na nobeni strani ni bilo več videti obale, nas pa je že temeljito premetavalo. Bližala se je noč. Napovedali so obetale še hujši vihar. Mnogih se je lotila znana »morska bolezen«. Nekateri so jo preboleli laže, drugi spet teže. Veter je dosegel proti polnoči svojo največjo moč. Valovi so bili tudi šest do sedem metrov visoki. Ladja se je pozibavala kot igračka. Komaj da je bil prednji del ladje visoko, na vrhu vala, se je ladja prekopicnila — in že je bil zadnji del ladje še više, tako da se je ladijski vijak pogosto vrtel zunaj na zraku, kar je povzročalo neprijetne tresljaje. Naši občutki so postajali vse bolj čudni, kopičile so se skrbi, razgovori pa so se pletli samo okoli viharja in nesreč na morju . . . Valovi so udarjali na palubo in voda je drla po njej kot v strugi. Vihar je dosegel moč 7—8 bajorov. Če vemo, da pomeni moč 12 bajorov že ciklon, ki vse ruši, lahko rečemo, da so potniki pač dosti prestali.

Proti jutru, ko smo že pluli proti naši obali, proti Boki Kotorski, je moč viharja ponehala. Učinek več kot dvanajsturnega viharja pa smo občutili šele, ko smo se izkrcali v Kotorju; kakor da bi bili pijani in vrtoglavi, smo se oprijemali drug drugega in iskali mesta za počitek . . .

POGOVOR S KAPETANOM TOVARIŠEM VUJOM

Jadransko morje je naše okno v svet, ki ga odpirajo večja obmorska mesta, kot so: Pula, Zader, Šibenik, Split, Ploče, Dubrovnik, zlasti pa Reka. Pomorska trgovina in prevozništvo sta bila vedno važna vira zaslužka našega obmorskega prebivalstva. Mnogo naših ljudi plove po širnih morjih in si služi kruh.

Na potovanju v Grčijo in nazaj smo videli in spoznali tudi delo in življenje mornarjev. Obiskal sem komandanta ladje, tov. Milivoja Vujasinoviča-Vujo, in se z njim kratek čas razgovarjal. Zvedel sem, da tovariš komandant plove po morjih že od svoje mladosti, od leta 1928, ko je bil pri vojni mornarici. Med vojno se je pridružil narodnoosvobodilnemu gibanju, po vojni pa je prišel k trgovski mornarici. V teh letih je bil na raznih ladjah in morjih — tako je mirno pripovedoval.

»Bi povedali kak dogodek, ki vam je ostal najbolj v spominu?« — sem ga vprašal.

Malo je pomislil, odprl predal svoje delovne mize in izvlekel iz njega nekaj slik. »Bilo je v Latakiji,« je pravil, »in bil sem komandant remorkerja. Gradili smo tamkajšnje pristanišče. Med nekim neurjem so se začeli nekateri plovni objekti potapljati. Šli smo jih reševat. A naenkrat je vihar zajel naš remorker — in bilo je po njem! Začel se je potapljati. Imeli smo le toliko časa, da smo se s težavo rešili. Žrtev ni bilo,« je med razkazovanjem slik dejal.

Govorila sva tudi o delu in življenju mornarjev in o drugih vprašanjih. Tovariš Vujo je bil štiri leta komandant največjega remorkerja »Trudbenika«, s katerim je sodeloval ob dviganju naših številnih, med vojno potopljenih ladij.

»Najdražje in najlepše je, kadar zaplujem v šibeniško pristanišče,« je vesel dejal, ko smo po gledanju slik spet začeli govoriti. Komandant je namreč po rodu iz Šibenika.

»Kako dolgo ste že na »Lastovu?« sem nadaljeval.

»Leto dni,« je odgovoril. »Vozimo razno blago na progi Trst—Pirej. Seveda imamo prostor tudi za potnike. Proga je turistično zelo zanimiva, zato imamo vedno dosti potnikov. Slabše je seveda v zimskih mesecih. Takrat je tudi vihar često na sporedu.«

»Ko smo že pri viharju,« — sem segel v besedo — »kaj sodite o minulem?«

»Letos imamo na tej progi pogoste nevšečnosti. Tako močni viharji, kot je bil ta, so v poletnih mesecih zelo redki pojavi.«

Preden sem se poslovil od njega, mi je povedal še nekaj podrobnosti o delu mornarjev. Ni lahko njih delo in življenje. Razen tega, da so izpostavljeni vremenskim neprilikam, so leto in dan na morju. Le svoj redni dopust prežive na kopnem med domačimi. Zato jim želim vse najlepše in čimmanj viharjev.

Poj

PANTHEON V ATENAH

V skupnem delu bodo uspeli

(Nadaljevanje z 2. strani)

še vedno premajhno. Pravilno je bilo poudarjeno, da so ljudje dobri in pripravljeni za delo, vendar jih je treba znati pridobiti za delo. Ko so govorili o izvedba raznih akcij, so ugotovili, da pri tem ni važno samo, koliko denarja je na razpolago, pač pa tudi, kako se kakšna akcija in delo organizira in izvede. V razpravi o delu v ostalih množičnih organizacijah in društvih so ugotovili, da je bila dejavnost v njih prav pisana, tako v taborniški organizaciji, pri gasilcih, v »Partizanu« in še drugih. Veliko večjo dejavnost pa bi lahko pokazale »Svobode«, in to v Sevnici in Krmelju. V Krmelju je »Svoboda« dosegala že lepe uspehe, a je delo v njej v zadnjem času na splošno zaspalo, tako da je v njej aktivna le kegljaška sekcija.

V razpravo je posegel tudi sekretar okrajnega komiteja ZKS Trbovlje tov. Viktor Kovač, ki je med drugim dejal, da bi bili uspehi lahko še boljši in večji, če bi v sami organizaciji pasivne člane pravočasno opominjali na nedelavnost. Če opomin ne velja, potem je bolje, da se nedelavni člani izključijo in pridobe ljudje, ki so pripravljeni delati. Podčrtal je tudi, da je za uspeh dela predvsem važna zavest kolektivne odgovornosti. Ob gojitvi te zavesti bodo tudi uspehi večji in boljši.

Ob zaključku so na konferenci izvolili 19-članski komite in sklenili, da bodo v bodoče še aktivneje posegali v vso dejavnost na področju občine Sevnica in da hočejo z novimi uspehi dočakati kongres Zveze komunistov Jugoslavije. -ar

Iz Zagorja in okolice

Priprave za zimsko sezono. — Izlaško kulturnoprosvetno društvo namerava v letošnjih zimskih mesecih ponovno organizirati gospodinjsko-kuharski in šiviljski tečaj. V okviru tečaja bo tudi več zdravstvenih in drugih predavanj. Podobne tečaje bodo imeli tudi v Kolovratu, Šentgotardu in na Mlinšah. Sploh je videti, da bo letos zimsko izobraževalno delo v navedenih vaseh bolj pisano kot zadnja leta.

Avsenikov kvintet na Lokah. — Preteklo nedeljo so imeli na Lokah pri Zagorju v gosteh Avsenikov kvintet iz Ljubljane. Kvintet je Ločanom pripravil nekaj prijetnih ure razvedrila.

Požar pod Pušavami. — Nevihta, ki je divjala 16. t. m., spet ni prizanesla nekaterim vasem nad Zagorjem. Kmalu po 19. uri je rudniška sirena klicala gasilce, ki so hiteli gasiti stajo in kozolec nekemu kmetovalcu nad Pušavami. Zgorel je kozolec, staja in seno ter celo živina.

Gradnja provizorijev bo kmalu končana. — V Zagorju grade dva provizorija, ki bosta zasilno služila tamkajšnjim učencem za šolske prostore. Posebno provizorij na Lokah, kjer se je doslej stiskala mladež v docela neprimernih prostorih, bo pripomogel k temu, da bodo imeli otroci nekoliko več zraka.

Glasbeni odsek na Lokah? — Na Lokah pri Zagorju želijo prebivalci ustanoviti poseben glasbeni odsek zagorske Glasbene šole. Prostore bi nudila loška »Svoboda«, ki je lani preuredila svoj kulturni dom. Otroci iz Lok, ki žele obiskovati glasbeni pouk, morajo v oddaljeno Zagorje, to pa pozimi ni lahko, posebno za tiste, ki imajo popoldanski pouk. Če bi torej občina pomagala s sredstvi, bi omenjeni glasbeni odsek obiskovalo nekaj desetin otrok iz Lok, pri bajali pa bi lahko k pouku tudi otroci iz bližnjih vasi. (v)

Prejšnji petek so v Trbovljah odprli nov gostinski lokal, ki je nekakšno nadomestilo za bivše gostišče v starem Delavskem domu. Novo gostišče je v prizemlju hiše nekdanjega trgovca Lamperja v neposredni bližini novega Delavskega doma in ima ime »Gostilna Delavski dom«. Lokali so sodobno urejeni in so bili že prve dni po otvoritvi dobro obiskani. — Rudarji in ostali, ki so bili dolga leta navajeni na prejšnje gostišče v starem Delavskem domu, se bodo verjetno navadili na nove gostinske prostore pri Lamperju, posebno še, če bo postrežba v njih taka, kot je bila prve dni, in je gost lahko dobil dobra jedila in pijače. — Vsi tisti, ki so se prizadevali za ureditev novega delavskega gostišča v Trbovljah, zaslužijo priznanje.

Nekaj bežnih vtisov iz zdravstvene kolonije v Žireh

Bilo je 15. julija. Iz zdravstvene kolonije v Žireh so odhajali otroci prve izmene. Zaskrbljeni obrazi so se ozirali v sivo nebo, ki je bilo nizko, da bi ga lahko prijel z roko. Deževalo je kot za stavo. Otroci so bili nervozni. Tudi na vodstvu kolonije je ležala skrb, težka kot mora, kako spraviti otroke v tem silnem nalivu na avtobus, ki je bil oddaljen več kot sto metrov.

Ko je bila ploha najhujša, je upravnica odhitela k avtobusu, ki je pripeljal otroke druge izmene, odpeljal pa naj bi otroke iz prve. Še preden je prispela do vozila, je bila vsa premočena. Kaj sedaj? V takšnem nalivu otroci niso mogli izstopiti. Kot da bi nebo opazilo težko skrb upravnice, se je počasi vendarle nekoliko zjasnilo. Toda prvi vtis otrok je bil že pokvarjen; niso doživeli tistega toplega sprejema, kot so ga vajeni pri svojih starših.

Novo izmeno otrok smo razporedili po sobah in tudi po jedilnici, ker je primanjkovalo prostora. Sobe smo morali precej natlačiti, ker je bilo v hiši premalo prostora za toliko otrok. V prostore, kjer bi smela spati samo dva, smo zrinili tudi po pet otrok. Iz nekoliko večje sobe pa smo si napravili jedilnico.

Drugi dan je spet deževalo. Kam z otroki? Zunaj je lilo, v hiši pa skoraj ni bilo prostora, kamor bi lahko vse spravili. Edina rešitev je bila jedilnica, ki smo jo preuredili v spalnico. Seveda je tolikšna množica otrok sobo skoraj v hipu zamazala. Ubogi otroci! — sem si mislil; v tej zadušljivi sobi se morate stiskati, mimo hiše pa teče Poljanščica, ki je ob sončnem vremenu tako čista. Tako so tekli dnevi: zunaj je deževalo, v sobi pa so se stiskali otroci. Pravzaprav bi se otroci morali dolgočasiti zaradi takšnega vremena, vendar se niso. Zato sta poskrbeli vzgojiteljici, ki sta otroke kratkočasili s petjem. Dopoldne in popoldne je odmevalo po stavbi: »Dišavam se vdajam . . .«

Kdaj pa kdaj se je soba kar tresla od sproščenega smeha.

Nazadnje smo vendar dočakali lepo vreme. Veseli, da je končno le prenehalo deževati, smo po dopoldanski malici stekli na igrišče in igrali odbojko. Toda ekonom ni bil z njo nikakor zadovoljen. Trdil je, da to ni odbojka. Neprestano je godrnjal in vpil: »Mečite se, pa čeprav postanete plakati!« trudil se je, da bi nas naučil vsaj osnove igre, a zaman. Bili smo preveč okorni.

»Jej, jej!« je godrnjal, če smo ga polomili.

S hrano pa nismo bili preveč zadovoljni. Ne zaradi premajhnih ali preredkih obrokov (saj smo jedli petkrat na dan), ampak zaradi slabo pripravljene hrane. Redka so bila kosila ali večerje, ki so bile v redu skuhane. Navadno je bilo vedno kaj narobe: enkrat je bila jed preveč slana, drugikrat tako hudo papricirana, da si se bal, da ti bo grlo preluknjala. Večkrat so bile jedi tudi prismojene. Vso »skrb« do kuhanja so kuharice pokazale zlasti pri kuhanju mleka, ki je bilo večkrat prismojeno. Ko sem na lastnem želodcu občutil to malomarnost, sem razmišljal, kakšna pač mora biti družbena zavest in odgovornost človeka v naši skupnosti. Kakšna anarhija bi nastala v podjetjih, če bi delavski sveti imeli tako malomaren odnos do svojih kolektivov, kot so ga imele naše kuharice do kuhanja!

In naša upravnica? Sposobna in delavna je bila kot mravlja. Kolikokrat je nadomestila kuharice, ko je opazila, da ne znajo pripraviti te ali one jedi, in kolikokrat je morala igrati gospodinjsko pomočnico, ko ni bila posoda dobro obrisana, ali pa ni bil pod dobro umit. In to vse za nas, da smo lahko jedli okusno in na čistem.

Otroci so se v koloniji dobro popravili. Z njihovih obrazov je izginila bledica. Postali so samozavestni in ob koncu počitnic so bili že kar preveč živahni. Tudi na teži so vsi pridobili in marsikdo je zrastel za nekaj centimetrov. an.

Tole pa so otroci in vodstvo zdravstvene kolonije v Žireh

KRONIKA

SAVA JE SPET TERJALA SMRTNO ŽRTEV. — Večkrat smo že pisali, kaj vse se lahko zgodi, če človek ni previden, posebno v vodi. Naslednji primer naj bo spet opomin vsem neplavalcem, naj ne hodijo v varljivo vodo, zlasti ne brez spremstva.

Pred kratkim se je Stane Juvančič, kovaški vajenec, star 17 let, doma iz Šklendrovca, skupaj s tovarišem kopal v Savi pri starem mostu v Zagorju, na desnem bregu Save. Ni še znal dobro plavati in voda ga je kmalu nesla s seboj. Še nekaj klicev na pomoč — in Sava ga je pogoltnila, tako da ga niso mogli rešiti.

Trupla utopljenca še niso našli.

VEČ PREVIDNOSTI NA CESTI! — Prejšnjo nedeljo sta se v Zagorju primerili dve lažji prometni nezgodi: dva kolesarja sta trčila skupaj na savskem mostu pri Zagorju, in pa avtobus zagorskega avtopodjetja in neki motorist sta udarila drug ob drugega.

Obakrat je šlo za izsiljevanje prednosti. Kolesarji in tudi motociklisti le premalokrat mislijo na to, da imajo večja vozila prednost, ali pa radi prehitevajo druge na nepreglednih mestih, kar jih večkrat precej stane.

Oba navedena primera sta se končala še precej srečno. V prvem sta le kolesi precej zvili, v drugem pa razbita luč motorja in zlomljena noga motociklista.

Pepče pripoveduje...

ZAGORJE

To pot pričenja Pepče svoje pripovedovanje s pismom, ki ga je prejel od bralcev iz Zagorja. Glasi se takole:

»Dragi Pepče! — Zelo smo veseli tvojih pripomb zaradi pokopališča v Zagorju. Vendar si na nekaj pozabil. Najbrž si imel nahod in nisi vohal smradu, ki zaudarja že pred vhodom na pokopališče, kjer je mesto za odpadke. Nad tem se zgražajo vsi, ki prihajajo na naše lepo urejeno pokopališče. Na zboru volivcev smo že predlagali, naj se uredi prostor za odpadke kje drugje. Toda kdo se zmeni za naše predloge! Prav nič ni čudnega, če so zbori volivcev slabše obiskani, ker želja volivcev ne upoštevajo. Morda bodo ubogali tebe. Pobaraj jih!!! — Lep pozdrav od vseh obiskovalcev zagorskega pokopališča.«

Zdelo se mi je potrebno, da pismo v celoti objavim. Kako bo z vašo prošnjo, boste pa že sami videli.

In še nekaj: v Zagorju so močno okrepili motorizacijo. Toda domačinom ni prav nič všeč, ko morajo ob nedeljah od zadnjega vlaka pešačiti do središča Zagorja in tudi do oddaljenih Lok. Zadnjo nedeljo ni bilo nič manj kot 70 potnikov, ki so robantili vsak po svoje: spomnili so se, da je imel včasih »SAP« iz Celja na zagorski progi samo dvoje ali pa celo samo eno vozilo, vendar je vozilo potnike tudi od zadnjega vlaka, pa čeprav samo ob nedeljah. Sedaj pa, ko ima avtoprevozništvo v Zagorju kar štiri vozila, ne zmore, da bi utrujene potnike vozilo tudi od zadnjega vlaka, pa četudi samo ob nedeljah. Če bi se podjetje za to pobrigalo, bi mu bili vsi potniki prav hvaležni.

TRBOVLJE

Ta presneti Pepče ne more pustiti Trboveli pri miru, vedno se ob kaj obregne. Tokrat se mora lotiti spet gostincev, in sicer restavracije »Turist« na Vodah. Zadnjikrat, ko je bila tamkaj degustacija cigaret ljubljanske tobačne tovarne, je bilo ravno prav, da so prišli gostje, da so pobrisali prah s stolov in ob oknih. In še nekaj: v redu je, da prihajajo razni »Zadovoljni Kranjci« tudi na restavracijski vrt na Vodah, vendar je vstopnina na vrt 100 dinarjev ob takih prilikah ze malo previsoka za povprečne trbovelijske državljane. Pa ne samo to, še ceno pijače so podražili! Za pol decilitra konjaka si moral odšteti kar 50 din, namesto 41. Poglejmo še, kako prodajajo v Trbovljah pivo. Pri Spancu v Zg. Trbovljah plačaš za steklenico piva 60 din, pri »Majolki« 65 din, pri »Turistu« na Vodah pa 70 din. Brez komentarja.

Zadnjo soboto zvečer je bilo v Trbovljah polno izseljencev, ki so iz najrazličnejših krajev prispeli na zanje pripravljeno prireditev na telovadišču »Partizana«. Po tej slovesnosti so se naši izseljenci porazgubili po raznih domačih gostiščih. Bili so veseli in prepevali naše lepe narodne pesmi. Tudi jaz sem bil med njimi, poleg mene pa je sedel neki domačin, ki je že v letih in se na petje in godbo nekaj razume. Ko smo tako peli, mi je ta mož potožil: »Veš kaj, Pepče,« mi je dejal, »silno čudno se mi zdi, da slišim v trboveljskih gostilnah stare slovenske pesmi samo še takrat, kadar pridejo k nam naši izseljenci . . .«

Kaj sem hotel, pritrdili sem mu moral. Res je, da naše stare lepe pesmi izginjajo, na njihovo mesto pa stopajo moderni »šlagerji«, pogosto s tako neumnim besedilom, da se človek naravnost čudi, da mladina te importirane pesmi sploh prepeva.

»Naša domača pevska društva naj bi bolj gojila naše stare slovenske pesmi,« — je dejal stari Trboveljčan. Strinjam se z njim.

SEVNICA

Pred dnevi sem se mudil v Sevnici. Bil sem potreben okrepčila in sem stopil v kolodvorsko restavracijo, kjer sem naročil dva sendviča. Natakarica je takoj stopila k okencu in naročila: »Dva sendviča, prosim!« — nato pa je takoj odšla z neko tovarišico, ki je takrat stopila v restavracijo k biljardni mizi. Obe sta začeli igrati, jaz pa sem čakal še četrt ure. Ker ni bilo nikogar več k meni, sem odšel v bife na postaji in tamkaj dobil potrebno okrepčilo.

Ob tej priliki sem zvedel tudi tole:

Na Studencu, oziroma v bližini, pa se je dogodilo tole: neki kmet je posekal pred hišo kostanj, ki mu je pravzaprav delal škodo. Iz njega je napravil 28 kubičnih metrov drva — in glej ga vraga: gozdnemu skladu je moral plačati kar 56.000 din! Toliko niso vredna drva, in kdo naj plača potem delo?

IZ HRASTNIKA

30 stanovanj za rudarje

bo predvideno dograjeno že do konca leta. — V gradnji pa ostane še 36 stanovanj. — Rudnik pomaga tudi zasebnim graditeljem s krediti, nasveti in materialom

Prvenstveno pa bo treba v novozgrajena stanovanja vseliti stanovalce, ki sedaj životarijo v lesenih barakah. Povsem razumljivo je, da so stanovalci v barakah — zdaj po tolikih letih prošenj — prvenstveno upravičeni do ustreznejših življenjskih prostorov, in v nekaj letih bodo stare, preperele in zatohle barake z zgornjega dela Hrastnika povsem zginile. Sicer pa: vzdrževanje najbolj preperelih barak je doslej stalo stanovanjsko skupnost že lepe denarce in je že sedaj škoda vlagati sredstva za popravila.

V Hrastniku tudi letos zidajo svoje hišice rudarji; zanje nudi precejšnjo pomoč rudnik Trbovlje-Hrastnik, čigar delavski svet je sklenil dati potrebnini kredit, razen tega še stavbišča, material, kot zidno opeko in pesek, po lastni ceni. Pri podjetju je poseben kreditni sklad, v katerega je vložil rudnik 11 milijonov din. Hrastnik je dobil iz tega sklada 4,400.000 din.

Mnogo bolj pereče je vzdrževanje starejših hiš. Ni dvoma, da s stanovanjsko najemnino ni moč kriti stroškov dragega vzdrževanja. Tudi za te hiše je rudnik Trbovlje-Hrastnik dal iz sklada za samostojno razpolaganje 3 milijone din, ki sicer za vzdrževanje rudarskih hiš v Hrastniku ne bodo zadoščali, bodo pa kajpak zelo dobrodošli.

Sicer so hišni sveti v Hrastniku, zlasti v nekaterih stanovanjskih hišah, začeli zelo smotrno in odločno reševati številne probleme. Povsod, kjer so se stanovalci začeli zavedati, kolikšnega pomena je njihov prispevek za rešitev tega ali onega vprašanja v hiši, je opaziti znatno zboljšanje, in to delo sedaj ni več zgolj skrb predsednikov hišnih svetov. Pobuda velikega dela stanovalcev za popravila stanovanj in ureditev drugih higieničnih naprav pa je naletela na širok odmev tudi na upravi stanovanjske skupnosti, ki se po svojih možnostih prizadeva olajšati bremena stanovalcev. (v)

S sladoledom se je zastrupilo 36 ljudi

Iz Hrastnika poročajo, da se je tamkaj šestintrideset ljudi zastrupilo s sladoledom in slaščicami, ki so jih prodajali v slaščičarni. Zastrupili so se ljudje, ki so prejšnjo nedeljo in ponedeljek tu kupovali sladoled. Zastrupljenje je spremljalo močno bruhanje ter bolečine v trebuhu in glavi. Umrl na srečo ni nihče. Vzorce slaščic in sladoleda je takoj poslal v pregled občinski sanitarni inšpektor dr. Jože Toplak. V tem materialu so našli gnojne stafilokoke in črevesne bakterije. To nazorno kaže, da je snaga ljudi v tej slaščičarni dvomljiva. Kako bi sicer mogle gnojne in črevesne bakterije zaiti v sladoled?

Sanitarna inšpekcija je storila vse potrebno in bo sistematično pregledovala surovine za slaščice in sladoled, prostore in posodo, ki jo tamkaj uporabljajo, v prvi vrsti pa zaposlene, če morda niso sami bolni in so zaradi svoje pomanjkljive snage okužili sladoled in slaščice.

Nadaljnja preiskava bo ugotovila pravi vzrok teh zastrupitev. Franc Tihole

PLENUM OBČINSKEGA SVETA »SVOBOD« IN PROSVETNIH DRUŠTEV OBČINE ZAGORJE

Pravočasne priprave za novo sezono

PRAVOČASNE PRIPRAVE ZA NOVO SEZONO SO BISTVENEGA POMENA ZA NEMOTENO KULTURNO-PROSVETNO IN IZOBRAŽEVALNO DEJAVNOST. ZAGORSKE KULTURNE INSTITUCIJE OBETAJO ŽE V ZGODNJI JESENI VRSTO PRIREDITEV IN PREDAVANJ TER TEČAJEV. — ZAMIŠLJENI NAČRTI: USTANOVITEV VEČERNE DELAVSKE GIMNAZIJE, NADALJEVANJE DRAMSKEGA TEČAJA IN USTANOVITEV BALETNEGA ODSEKA.

Plenum je dal predvsem odgovor na troje bistvenih vprašanj. Prvič: občni zbori vseh zagorskih društev naj bodo izvedeni do konca septembra. Drugič: za občne zbore velja pripraviti kar najbolj pisan program ne le kulturno-prosvetnega, marveč tudi izobraževalnega dela. Tretjič pa: možnost za ustanovitev večerne gimnazije in nadaljevanje dramskega tečaja ter ustanovitev baletnega odseka so dane le, če bo občinskemu svetu uspelo zagotoviti dovolj sredstev.

Razen tega je plenum razpravljal še o mnogih drugih perečih problemih, ki nastajajo pred vsakoletno zimsko sezono. Tako bo letos občinski svet koordiniral celotno izobraževalno dejavnost v okviru Ljudske univerze, se pravi, da bo pomen univerze prenesen tudi na našo vas, kajti nevzdržno je bilo sedanje stanje, ko je univerza v Zagorju pripravila predavanja zgolj za domačine. Na drugi strani pa se je svet tesno povezal z občinskim odborom Socialistične zveze oziroma njeno ideološko komisijo, da se namreč ne bi pojavljale lanskoletne napake, ko sploh ni bilo znano, kaj pripravlja ideološka komisija, kaj pa društva. To zadnje sicer ni bistveno, kajti gre samo za povečano dejavnost, ne glede na to, pod kakšnim plaščem so se pripravila razna predavanja in seminarji. Ni pa nobenega dvoma, da ideološka komisija ni zmogla urediti in vskladiti celokupnega izobraževalnega dela, predvsem zato, ker ni mogla pravočasno poskrbeti za predavatelje in druge potrebe. (v)

V Hrastniku se pripravljajo na 6. kongres LMS

V četrtek, 15. t. m., je bila v Hrastniku razširjena seja občinskega komiteja Ljudske mladine, katere se je udeležil tudi sekretar občinskega komiteja ZK tov. Anton Sihur. Na seji so razpravljali o pripravah na šesti kongres Ljudske mladine Slovenije, ki bo prihodnji mesec v Celju. Govorili so tudi o tekmovanju, ki ga bo razpisal okrajni komite Ljudske mladine v počastitev VII. kongresa Zveze komunistov po sklepu II. plenuma CK LMS. S tekmovanjem bodo takoj po razpisu začele vse osnovne organizacije mladine na območju občine Hrastnik.

Na tej seji so sklenili, da bodo do kongresa Ljudske mladine organizacijsko utrdili vse osnovne organizacije LMS. Prav tako bodo ustanovili novo mladinsko organizacijo na rudniku Novi Dol. V Steklarni in hrastniškem rudniku bodo iz dosedanje prešteville organizacije mladincev ustanovili osnovne organizacije po obratih obeh podjetij. Nadalje bodo organizirali posvetovanja o vzgoji mladine s člani odborov kulturnih, telesnovzgojnih in športnih društev. Posvetovanja bodo vodili delegati za VI. kongres LMS in se na njih kar najbolje pripravili za kongres.

Organizaciji mladine v steklarni in na rudniku bosta pripravili predavanje o pomenu in rezultatih kongresa delavskih svetov. —ak

ČRNA ROKA

RIŠE IN PIŠE: IVAN ŠPITALER

21.

Bert je vso noč presedel v grmovju, toda luč se ni več pokazala. Počasi se je zdanilo. Jasa se je zdela Bertu ob dnevu še bolj pusta. Počasi je vstal ter v širokem krogu obšel kočo. Obvestiti mora še Završnikove, potem se takoj vrne.

22.

Proti poldnevu sta se pri koči pojavila dva partizana. Razpotnik ju je opazil skozi okno. Nekaj časa sta se ozirala po jasi, nato pa prišla bliže koči. Že od daleč je spoznal neznanca od sinoči.

»Treba se je bilo spreobleči«, je pojasnil neznanec, in stopil v hišo. Pri vratih pa je ostal mož, ki ga je spremljal.

23.

»Pričeli bomo s široko akcijo, Razpotnik. Nekaj ljudi imam pripravljenih, ki bodo operirali na tem sektorju«. Zatem se je nasmehnil. Tale partizanska uniforma je kot dobavnica za brezplačno hrano. Ustavil sem se pri tvoji sosedi. Pravi, da pričakuje nekega ranjenca.« Razpotnik pa je rekel: »Ki leži tamle na jasi.«

24.

Prihranili smo mu okrevanje. »Kako se piše tvoja soseda?«

»Misliš Završnico?«

»Da, Završnico! Babnica ima lepo hčerko. Škoda, da jo imam na seznamu. Tule je spisek ljudi, ki še pridejo na vrsto.«

Bil je dog seznam in Razpotnik si ga je z zanimanjem ogledal.

25.

»Hudičevo so zaupljivi. Stara mi je celo izdala, da je tisti ranjenec hčerkin zaročenec. Vsekakor bo lepa poroka.«

Zatem se je obrnil k vratom. »Dobro pazi, da nas ne iznenadijo.«

»Res dobri ljudje. Škoda!«

»Čez nekaj dni ti pošljem nekaj ljudi. Opravili bomo hitro.«

»Draga Ruth«

prva prireditev novem domu »Svobode«.

V novem domu »Svobode« v Vidmu-Krškem je odigral Mladi oder kot prvo predstavo Norman Krasne komedijo »Draga Ruth«. Za to prireditev je vladalo veliko zanimanje, saj so bile za vse tri predstave vstopnice takoj razprodane.

Igralci so v glavnem svoje vloge dobro podali. Mnenja sem pa, da vloge niso bile presrečno razdeljene. Verjetno bi bilo bolje, če bi prevzel vlogo Billa Albert. Bill je bil namreč za Ruth premajhen, tako da si pri igri ni mogla privoščiti — kar bi bilo pa nujno potrebno — visokih pet. Ruth sama je bila prav prisrčna in ji je vloga dobro pristojala. Tudi njen oče — sodnik —, Bill in Albert sta bila dobra. Za Miriam tega v celoti ne bi mogli trditi, ker je bila v nekaterih prizorih s svojimi kretnjami nekoliko pretirana. Po vsej verjetnosti je gledala to predstavo v Ljubljani, kjer je odigrala vlogo Miriam Julka Staričeva. To posnemanje se ji pa ni v celoti posrečilo.

Ruthina mati je bila preskromna v svoji toaleti, imela pa je tudi premalo šarma, ki ga vloga zahteva.

Kljub vsemu temu je prireditev uspela, delno tudi zaradi zelo okusne, čeprav enostavne scenarije.

Vprašanje pa se poraja, kaj je mislil umetniški svet pri DPD »Svobode«, ko je dovolil uprizoritev in jo obenem določil za prvo predstavo v novem domu. »Draga Ruth« je lahka ameriška komedija, brez vzgojnih smotrov, in kot taka ni umestna za otvoritev kulturnega doma. Dosti boljša bi bila kakršna koli domača ljudska igra, ki jih imamo dovolj. Ne mislim, da ta igra ne sodi na oder, nasprotno, nikakor pa ne zaotvoritev gledališke sezone, še manj pa novega doma. Če domači igralci niso bili kos naštudirati za to priložnost kaj boljšega, kar pa dvomim, naj bi povabili kak drug ansambel.

Upam, da mi člani »Svobode« teh besed ne bodo zamerili. Kritika, ki je sicer skopa, nikakor ni zlonamerna, menim pa, da je potrebna. -a

PREHODAVCI - lep uspeh zasavskih planincev

Dne 3. avgusta t. l. so imeli v osrčju Julijskih Alp, na Prehodavcih (2050 m), v prijazni zasavski koči PD Radeče, posvet zastopniki planinskih društev iz celotnega Zasavja. Sestanek je sklical okrajni odbor SZDL Trbovlje, ki že nekaj časa uspešno koordinira delo zasavskih planinskih društev. Sestanka se je udeležilo lepo število zastopnikov PD, in to iz Trbovelj, Zagorja, Hrastnika, Radeč, Sevnice, Senovega, Krškega in Brežice. Poleg sekretarja okrajnega odbora SZDL tov. Janeza Jesenška se je tega posveta udeležil tudi podpredsednik OLO Trbovlje tov. Viktor Burkeljc, žal pa kljub povabilu ni poslala na ta posvet svojega zastopnika Planinska zveza Slovenije. Posvet sam, kakor tudi precej množičen obisk Julijskih Alp po Zasavčanih je omembe vreden in je treba take izlete Zasavčanov v Julijce le pozdraviti. Pomembna pa je tudi vloga SZDL v koordinaciji in pravilnem usmerjanju celotnega delovanja planinstva v Zasavju.

Pisati o posvetovanju planincev, v prijetni hoji skozi prelepe, čudovite predele narodnih parkov pri Triglavskih jezerih in skozi Trento, a se ne zadržati ob nekaterih posebnostih teh krajev, bi bila očitna napaka. Čeprav je ta čudoviti gorski svet, ki se pričenja kmalu od Ljubljane dalje, poznan več ali manj našim ljudem, so vendar v njem predeli, ki jih je doslej obiskalo le omejeno število planincev. Vsi tisti pa, ki so le enkrat šli skozi bohinjski kot, mimo sedmerih jezer — draguljev pod očakom Triglavom, ali pa se spustili k izviru najlepše reke v Evropi — Soče in ji sledili v njenem čudovitem toku skozi dolino Trente vse dalje proti Goriški, vsi ti ljudje ne bodo nikoli več pozabili lepot in doživetij, ki jim jih poklanja čudežno lepa slovenska priroda.

Nad Bohinjskim jezerom se je že zgrinjala noč in gosta megla. V svitu reflektorjev novega »Mercedesa«, ki ga je za prevoz planincev dala na razpolago uprava rudnika Trbovlje, smo na hitro použili za zajtrk mrzel prigrizek. V hotelu »Savica« so ostali še spali, mi pa njegovega osebja zaradi toplega čaja, ki po navadi spremlja vsakega planinca od koče do koče, nismo hoteli buditi, saj mu privoščimo pošten počitek. Nekdo je ponujal slivovko. Ta je bila seveda dobrodošla vsem — še tistim maloštevilnim predstavnicam nežnega spola, ki so tudi zastopale zasavska planinska društva v naši 45-članski ekipi.

Od neprespane noči in drugače udobne, a vendar dolgotrajne vožnje, se nam je nagel vzpon preko Komarče kar prilegel. Vendar je že po nekaj sto metrih hoje pričelo vse bolj prihajati do veljave tisto staro, preizkušeno pravilo: »Tudi počasi se daleč pride!« Skupina, na čelu s tovarišem Janezom, je krepko zajadrala v steno Komarče, druga pa je v častitljivi oddaljenosti sopihala po strmem bregu preko delno pogozdenih pragov mimo slapiča »Prj Čečah« in nato kvišku do vrha stene. Od tu pa se je nudil nadvse lep pogled čez globoko širino dna, z navpičnimi stenami, in na greben bohinjskih gora. Bohinjsko jezero je bilo še v teh jutranjih urah obdano s tančico megle, ki se je širila tja v dalj do Bohinjske Bistrice in spominjala na nekdanje mogočno morje, katerega ostanki so naša alpska jezera v nižinah.

Pot nas vodi položneje skozi tesen dolec, nato pa se odcepi nizdol k zadnjemu Triglavskemu jezeru, imenovanem Črno jezero. Ko smo premagali Komarčo, naporno, toda zanimivo hojo, kakšnih 600 metrov iznad vznožja Ukapca, se nam je kratek oddih, četudi stoje, kar prilegel. Ta čas se je iznad temne gladine jezera že pričelo ozarjati nebo, grebeni vršacev pa so se svetlikali v zlatorumeni jutranji podobi, kar je še bolj poudarjalo veličasten pogled na ta prelep kraj. Tu so prvikrat v naši hoji zablistali fotoaparati — imeli pa so tudi kaj posneti: vedre, vesele planince s prelestno prirodo, ki jim je dajala tako lep okvir.

Od tu dalje smo že srečali nekoliko skupin, ki so prihajale s smeri od koče pri Triglavskih jezerih. Tudi nekaj brzih, polbrzih in ‚atomskih« planincev nas je prehitelo — mi pa smo se jim častitljivo umaknili kot kak tovorni vlak na nepomembni postaji.

Le kaj ti ljudje vidijo, ko tako hite skozi lepote tega predela? — Tudi naša prvotna, napredna skupina se je sedaj vdala v zložnejši korak. Kot močna partizanska četa smo se vili ob robu jezera ter spotoma občudovali čudovito floro izpod še bolj čudovito grajenih sten in vršavcev.

Sonce se je že nagnilo k poldnevu, ko smo prispeli do koče pri Triglavskih jezerih. Celotna dolina Triglavskih jezer je dolga kakšnih sedem kilometrov, vendar je dolina le tam, kjer stoji koča, nato pa se spet zmerno dviga. Kočo so zgradili že v rajnki Avstriji in stoji med dvojnim jezerom, to je med petim in šestim Triglavskim jezerom, med dvema sinjima biseroma, ki se s svojo modrino odbijata od skalne beline piramidaste Tičarice (2591 metrov).

Koča sama nudi kaj malo prostora, posebno če se nabere velika družba, kot ob tej priliki. Celotno postojanko nameravajo zadaj s prizidkom povečati, kar bo tej tako številno obiskani koči v prid. Tokrat so naši nahrbtniki po štiriurni hoji začeli počasi krčiti svojo vsebino. Sicer vam pa v koči postrežejo tudi z jedmi po naročilu. Prileže se tudi pivo, ki za to višino še ni preveč drago.

(Dalje prihodnjič)

Ob enem izmed Triglavskih jezer

PRVE MOTORNE SPEEDWAI DIRKE V VIDMU-KRŠKEM

Dirkači so navdušeni nad novo stezo

Ob zaključku drugega občinskega praznika občine Videm-Krško je Avto-moto društvo Videm-Krško imelo svojevrsten praznik. Dogradili so novo speedway stezo »Posavje«, katero so izročili svojemu namenu.

Predsednik Avto-moto društva tov. Janez Potočnik je v kratkem opisal potek gradnje in se ob tej priložnosti zahvalil vsem sodelujočim.

Stezo je izročil svojemu namenu predsednik občinskega ljudskega odbora, nakar so člani omenjenega društva prevozili časten krog. Pionirji in pionirke so podarile vsem vozačem — tekmovalcem šopke rož in knjigo »Videm-Krško nekdaj in danes«, ki so jo izdali ob drugem občinskem prazniku.

V Vidmu-Krškem je za motorne dirke že od nekdaj veliko zanimanje. Prve take dirke so bile že leta 1946, ko je bil dograjen hipodrom. Takrat je nastopilo 46 najboljših jugoslovanskih motoristov. Vinko Mrak je na teh dirkah dosegel rekord proge, ki je dolga 1 km, saj je vozil s povprečno hitrostjo 90,240 km na uro. Ker je leta 1953 neurje stezo poškodovalo, so v tem kraju prenehali z dirkami.

Avto-moto društvo se je odločilo zgraditi speedway stezo, katero so začeli graditi v jeseni lanskega leta. Grajena je po mednarodnih predpisih, in sicer po angleškem načrtu, ki ga je dala na razpolago Avto-moto zveza Hrvatske.

Speedway sistem dirk je svojevrsten. Pojavil se je pred drugo svetovno vojno v Angliji, po vojni pa tudi v drugih državah. Steza je ovalne oblike od 333 do 500 metrov dolžine, s posebno kamnito, peščeno podlago in gornjo plastjo ter zaščitno ograjo. Novozgrajena steza je dolga 400 metrov. Ta sistem dirk zahteva od vozača posebno taktiko, tehniko, fizično moč in tudi refleksni pogum. Vsak vozač mora voziti z vsakim, razen pri izločilnem sistemu. Na vsakem startu nastopijo po štirje vozači, vozijo štiri kroge in vselej startajo z drugega pozicijskega mesta. Ocenjevanje je po točkovnem sistemu, tako da prejme prvi tri točke, drugi dve, tretji pa po eno točko. Pri tem sistemu nastopa običajno 12 ali 16 vozačev in vozijo skupno 24 oziroma 20 voženj po štiri kroge.

Po otvoritvi steze so sledile motorne dirke po zgoraj omenjenem sistemu.

Med solo vozači je bil najboljši Valentin Medved (Hrvaška), ki si je pridobil vseh 15 točk. Drugi je bil Drago Regvart (Hrvaška) 14 točk, tretji Schenk Franc (Avstrija) 13 točk, četrti Holaubek Otto (Avstrija) 12 točk, peti Josip Klemenčič (Hrvaška) 11 točk itd. Med prikoličarji je zmagal Mirko Hrast s sovozačem Karlom Kramarjem (Slovenija) s 7 točkami, drugi je bil Karel Ličen s sovozačem Brezovnikom (Slovenija) 6 točk, tretji Ivan Ribič s sovozačem Škerlom (Slovenija) 3 točke.

Najboljši čas kroga je dosegel Josip Klemenčič (Hrvaška), ki je vozil s povprečno hitrostjo 81,8 km na uro ter prevozil krog v 18,3 sek.

Po zaslugi dobre organizacije so prve speedway motorne dirke v Vidmu-Krškem nadvse dobro uspele. Tekmam je prisostvovalo okrog 10.000 ljudi.

»POHVALITI MORAM JUGOSLOVANSKE VOZAČE«

Po končanih dirkah smo v šotoru poiskali zmagovalca tov. Medveda. V kratkem razgovoru nam je povedal, da je s progo zelo zadovoljen. V letošnjem letu ne namerava več tekmovati, ker bo odšel v inozemstvo. Zato je svoj motor že v Vidmu-Krškem prodal.

Po naključju smo naleteli še na gospoda Leopolda Zoechlinga, predsednika dunajskega avto-moto društva »Rund um Wien«, ki je pripeljal avstrijsko ekipo na tekmovanje. Dejal je, da že 10 let vodi tekmovalce na različne dirke po vsej Evropi. Novo stezo je pohvalil, ker tako dobro in po vseh predpisih zgrajene steze še nikjer ni videl.

Avstrijski vozači niso dosegli pomembnejšega uspeha, ker so imeli tudi pri njih istega dne motorne dirke. Razen tega so imeli Avstrijci v Vidmu-Krškem okvaro in padec.

Da niso dosegli boljših rezultatov, je nadaljeval g. Zoechling, je vzrok tudi v tem, da so jugoslovanski vozači iz leta v leto boljši, ker imajo že več speedway stez. Zato bodo v prihodnjih letih, ko bodo prišli na tekmovanje, morali privesti s seboj najboljše tekmovalce, da bodo lahko odločneje posegli po prvih mestih.

Ko smo odhajali, je pritekel za nami in nas poprosil, da zapišemo še tole: »Nadvse smo zadovoljni nad sprejemom, ki je bil resnično prisrčen. Pohvaliti moram tudi organizacijo dirk, ki je bila doslej zame najboljša.« -a

TEHNIŠKA SREDNJA ŠOLA VIDEM-KRŠKO

Popravni in sprejemni izpiti na strojnem in elektrotehničnem oddelku za šolsko leto 1957/58 bodo v jesenskem roku brez obveznosti za sprejem v šolo, ker je v I. letnikih prostih omejeno število mest.

Izpiti bodo v četrtek, 29. 8. ob 8 uri.

Redni pouk se bo pričel 5. septembra ob 8. uri.

NOVA NAGRADNA UGANKA ZA PIONIRJE

Mehkotačka, tiholazka,
zdaj te boža, potlej praska,
tu se laska, tam pa piha,
gode, prede brez oddiha.

Prede, prede — preje ni,
dasi prede dni, noči,
brke ima, pa ni možak,
kdo naj bi le bil ta spak?

Če boste našli odgovor na uganko, nam ga prinesite ali pa pošljite po pošti do nedelje, 1. septembra opoldne. Za pravilno rešitev imamo pripravljeni dve knjižni nagradi (po odločitvi žreba).

Pri odgovoru ne pozabite navesti poleg svojega imena in priimka tudi razred šole, ki ste jo obiskovali zadnje šolsko leto, nadalje pošto in kraj, kjer ste doma.

Vsem pionirjem lepe pozdrave! Uredništvo.

REŠITEV NAGRADNE UGANKE IZ 33. ŠTEVILKE

Pravilna rešitev nagradne uganke za pionirje, ki smo jo priobčili v predzadnji številki »Zasavskega tednika«, se glasi: CESTA.

Žreb je prisodil prvo nagrado za rešitev uganke Binci GRČAR, učenki 4. razreda osnovne šole na Mlinšah, pošta Izlake nad Zagorjem; drugo nagrado pa dobi po odločitvi žreba Nevenka KOMOLEC, učenka 3. razreda osnovne šole, pošta Ljubljana, Trg revolucije 5. Obema bomo poslali knjižno darilo po pošti.

Vsem ostalim marljivim mladim bralcem, ki jim žreb ni bil naklonjen, za poslano rešitev in pozdrave prisrčna hvala. Uredništvo.

Športno društvo »RUDAR«, Trbovlje

priredi v nedeljo, dne 1. septembra 1957, ob 14. uri, na stadionu Rudarja

veliko tradicionalno tombolo

Med dobitki so: motorno kolo, pralni stroj, hladilnik, mikser, opeka itd., itd. in še okrog 1000 manjših dobitkov. Tombolske srečke so v prodaji po trgovinah, trafikah, pri pismonoših po ceni 50 dinarjev.

Po tomboli bo veliko športno rajanje na prostem.

K obilni udeležbi vabi odbor.

Komisija za štipendije delavskega sveta Kopitarne Sevnica

razpisuje

TRI POGODBENE ŠTIPENDIJE

1. Dve štipendiji za šolanje na srednji tehnični šoli — lesni odsek;
2. eno štipendijo za šolanje na višji šoli za socialne delavce.

Kandidati naj vložijo prošnje na upravo Kopitarne Sevnica, Sevnica ob Savi, do 1. septembra 1957.

Prednost pri podelitvi štipendij imajo otroci padlih borcev in žrtev fašističnega terorja, otroci članov delovnega kolektiva in otroci staršev, stanujočih na področju občine Sevnica.

RADIO v tem tednu

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00 in 19.30 v radijskem dnevniku ter ob 22.00. Oddajo »Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo« ob delavnikih ob 14.35, ob nedeljah pa od 14.00 do 16.00. »Kmetijske nasvete in kmetijsko univerzo, vsak delavnik ob 12.30. »Naš jedilnik« vsak delavnik ob 6.40 oddajo »Dobro jutro, dragi poslušalci« (pester glasbeni spored) pa vsak delavnik od 5.00 do 7.00.

NEDELJA, 25. AVGUSTA

8.30 Mladinska radijska igra — Mimei Ogawa: Šipkov grm (ponovitev); 9.09 »Jaz bi rad rudečih rož . . .« (prijubljene zborovske skladbe in samospevi slovenske glasbene romantike in novoromantike); 9.45 Še pomnite, tovariši — Janez Mlakar: Zapiski kovinarja; 12.00 Revija popevk in zabavnih melodij; 13.30 Za našo vas; 16.00 Draga Rogl: Srečno, zlata Praga! 16.30 Glasbeni mozaik; 17.30 Radijska igra — Vladimir Nazor: Boškarina (ponov.); 18.05 Igrajo veliki zabavni orkestri; 20.00 »Malo od tu in malo od tam« (zabavna glasbena oddaja s konferanso); 21.00 Športna nedelja.

PONEDELJEK, 26. AVGUSTA

7.30 Mladim poslušalcem o počitnicah; 9.00 Utrinki iz literature — France Filipič: Prebujenje; 9.20 Glasba iz zabavnih filmov in revij; 10.10 Odlomki iz čeških oper; 11.00 Pojo naši priljubljeni ansambli Planinski oktet iz Maribora, vokalni kvintet »Niko Štritof« in Akademski vokalni oktet; 11.25 Igra Zabavni orkester Radia Zagreb pod vodstvom Ferda Pomykala; 11.45 Mladinska povest — Robb Whit: Morska skrivnost; 12.40 Odlomki iz operet; 13.15 Za staro in mlado (pisan spored zabavne glasbe); 14.00 Narodne v priredbi Zorka Prelovca poje baritonist Tone Prus, pri klavirju Marijan Vodopivec; 14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike; 15.40 20 minut z velikim zabavnim orkestrom RIAS — Berlin; 17.10 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku; 18.00 Kulturni pregled; 18.15 Domače pesmi in napeve pojo in igrajo Veseli planšarji 18.40 Mladinska oddaja; 20.00 S festivala v Dubrovniku.

Zasavski tednik Rahne

TOREK, 27. AVGUSTA

8.15 »Regiment po cesti gre . . .« (pisana vrsta slovenskih narodnih v izvedbi solistov in ansambla Silva Tamšeta); 10.10 Zabavne melodije; 11.00 Za dom in žene; 12.00 Šopek slovenskih narodnih; 13.15 Pisan spored opernih melodij; 14.20 Radijski leksikon; 17.10 Zabavna glasba na tekočem traku; 18.00 Športni tednik; 18.50 Razgovori o mednarodnih vprašanjih; 20.00 Jugoslovanske umetne in narodne pesmi; 20.30 Radijska igra — Henrik Ibsen: Stebri družbe (ponovitev).

SREDA, 28. AVGUSTA

7.30 Mladim poslušalcem o počitnicah; 9.30 V narodnem tonu (spored domačih pesmi in plesov); 10.10 Od popevke do popevke; 11.00 Popularne melodije iz orkestralne glasbe; 11.45 Mladinska povest — Josip Cazi: Zastava nad grobovi; 12.00 Pomenek z zabavnima orkestrima Radia Bern in Radia Beograd; 14.00 Lepe melodije; 14.20 Turistična oddaja; 15.40 Humoreska tega tedna — Fran Milčinski: »Listnica uredništva« in še kaj; 16.00 Koncert po željah; 17.10 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku; 18.00 Sestanek ob šestih; 18.40 Umetne pesmi poje ženski zbor »France Prešeren« iz Kranja pod vodstvom Petra Liparja; 20.00 Pojo in igrajo solisti Plesnega orkestra Radia Ljubljana.

ČETRTEK, 29. AVGUSTA

9.20 Plošča v ploščo (spored zabavne glasbe); 11.00 Dober dan, otroci (Grim: Žaba — kraljevič); 11.15 Pesmi za naše male; 11.30 Danilo Švara: Odlomek iz opere »France Prešeren — Slovo od mladosti«; 12.00 Zabavni koncert; 13.15 Četrt ure z ansambli narodnih pesmi in plesov »Kolo«; 14.20 Šport; 17.10 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku; 18.00 Četrtkova reportaža; 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov.

PETEK, 30. AVGUSTA

7.30 Cicibanom — dober dan! (Gustav Strniša: Ura s kukavico); 8.05 Jutranji divertimento; 9.20 Matija Tomc: »Stara pravda«; 10.10 V zabavnem ritmu; 11.00 Dopoldanski operni spored; 11.45 Mladinska povest — A. Dumas: Črni tulipan; 12.40 Igra Vaški kvintet, pojeta Božo in Miško; 14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike; 15.40 Pesmi slovenskih avtorjev poje tenorist Miroslav Brajnik, pri klavirju Marijan Vodopivec; 15.55 Mojstri Koncertnega odra; 18.00 Družinski pogovori — Vladimir Cvetko: Bolezen v družini; 18.40 Iz naših kolektivov; 20.45 Tedenski zunanje-politični pregled.

SOBOTA, 31. AVGUSTA

9.00 Utrinki iz literature — Ranko Marinković: Okoli kotla; 11.00 Za dom in žene; 11.10 Domači napevi; 11.40 Šopek priljubljenih popevk; 13.30 Operne arije pojo domači solisti; 14.20 Na valovih svetovnih oceanov (Studio Koper); 15.40 Novi filmi; 17.10 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku; 18.00 Kaj bo prihodnji teden na sporedu; 18.45 Okno v svet: Korzika; 20.00 Veseli večer; 21.00 Melodije za razvedrilo.

POZOR!

Avtoprevozniško podjetje v Trbovljah sporoča cenjenim strankam, da ima na razpolago štirisedežni luksuzni osebni avto, s katerim opravlja po naročilu razne zasebne vožnje.

Za naročila se priporoča uprava Avtoprevozniškega podjetja, Trbovlje III, telef. štev. 12.

ZADRUŽNA HRANILNICA IN POSOJILNICA V BREŽICAH

razpisuje

ŠTIPENDIJE

in to:

1 na ekonomski visoki šoli,

1 na ekonomski srednji šoli.

Interesenti naj lastnoročno napisano prošnjo s priloženim zadnjim šolskim spričevalom pošljejo ali pa osebno dostavijo na upravo Zadružne hranilnice in posojilnice Brežice do 7. septembra 1957.

Odobrena štipendija bo izplačevana redno mesečno v naprej skozi vse šolsko leto.

Prvi trije najboljši. Od leve na desno: Drago Regvart (Hrvaška) je bil drugi, Valentin Medved (Hrvaška) prvi in Franc Schenk (Avstrija) tretji

Plavalno in odbojkarsko tekmovanje v Radečah

Preteklo soboto je osnovna organizacija LMS tovarne papirja v Radečah priredila v okviru enomesečnega tekmovanja med osnovnimi organizacijami mladine v počastitev VI. kongresa LMS odbojkarski turnir in nočne plavalne tekme.

V odbojki so med moškimi ekipami zmagali plavalci iz tovarne papirja, drugo mesto so pa osvojili Radečani. V ženski konkurenci je zasedla prvo mesto ekipa iz Zidanega mosta, drugo in tretje mesto so si pa delile odbojkarice iz papirnice in Radeč.

V plavalnih tekmah, katerim je prisostovalo precej gledalcev, je v skupnem plasmaju dosegla prvo mesto osnovna organizacija LMS Radeče s svojo prvo ekipo pred drugo ekipo Radeč, tovarno papirja in ostalimi.

Na zaključku tekmovanja je za prijetno razvedrilo poskrbel pevski kvintet »Kume«.

J. Z.

Šport v preteklem tednu

Zbrani pionirji na nogometnem turnirju

Pionirski nogometni turnir

PRVIČ SO NASTOPILI TUDI RADEŠKI PIONIRJI

V nedeljo so odigrali na stadionu SD »Rudarja« v Trbovljah pionirski nogometni turnir za pokal kolektiva Elektrarne Trbovlje. Turnirja so se udeležili pionirji »Rudarja I« in »Rudarja II« iz Trbovelj, »Bratstva« iz Hrastnika, »Svobode« iz Trbovelj in radeški pionirji. Slednji so prvič nastopili izven svojega kraja.

V tekmovanju, ki ga je požrtvovalno vodil cel dan sodnik Arnšek, so bili doseženi sledeči rezultati:

Rudar II : Radeče 4:1, Rudar I : Svoboda 1:0, Bratstvo : Radeče 3:0, Rudar II : Svoboda 0:0, Rudar I : Radeče 6:0, Svoboda : Bratstvo 0:0, Rudar I : Rudar II 1:0, Rudar I : Bratstvo 2:0, Svoboda : Radeče 2:0, Rudar II : Bratstvo 2:1.

Končni vrstni red: Rudar I 8 točk, Rudar II 6 točk, Svoboda 4 točke, Bratstvo 3 točke in Radeče 0 točk.

Prijateljska nogometna tekma

Svoboda (Trbovlje) : Olimp (Celje) 4:2 (2:1). V predtekmi sta odigrali »Sloga« in »Svoboda« (mladinci) srečanje z 1:1.

RUDAR : ODRED (Ljubljana) 0:1 (0:1).

Nogometno moštvo »Rudarja« je v nedeljo gostovalo v Ljubljani, kjer se je v prijateljski tekmi srečalo z moštvom »Odreda«. Obe moštvi sta dali povprečno igro. Napad revirčanov je bil nevaren samo do 16-metrskega prostora. Edini gol je »Odred« dosegel v prvih dveh minutah.

Poraz Proletarca v Kranju

V Kranju je v nedeljo gostovalo nogometno moštvo zagorskega »Proletarca« in doživelo proti »Triglavu« dokaj visok poraz s 5:1 (3:0).

»Proletarec« je tokrat nastopil s pomanjkljivim moštvom, ki pa se mu ej poznalo, da mu manjka rutine.

O uspehih naših papirničarjev na VII. športnih igrah

Sedmega republiškega prvenstva papirničarjev LRS, ki je bilo v Domžalah v začetku avgusta, so se udeležili tudi športniki roto tovarne iz Vidma-Krškega in radeške tovarne papirja. Tekmovali so v lahki atletiki, nogometu, plavanju, streljanju, kegljanju, odbojki, namiznem tenisu in šahu. Skupno je bilo na prvenstvu nad 200 športnikov iz šestih delovnih kolektivov. Uspehi, ki so jih dosegli zasavski papirničarji, so razvidni iz naslednjih rezultatov:

Lahka atletika: tek 100 m: 1. Belšak (Količevo) 11,8; 2. Tomažič (Vevče) 12,4; 3. Selevšek (Radeče) 12,4.

Tek 1000 m: 1. Vran (Radeče), 2. Trupl (Videm).

Skok v višino: 1. Skrabl (Videm) 165, 3. Istenič (Videm) 155. — Skok v daljino: 1. Skrabl (Videm) 631, 3. Zahrastnik (Radeče) 584. Troskok: 1. Skrabl (Videm) 11,62, 3. Zahrastnik (Radeče) 11,65.

Krogla: 1. Runovec (Videm) 10,84, 2. Novak (Vevče) 10,62. — Disk: 1. Novak (Vevče), 2. Runovec (Videm). — Kopje: 1. Predanovič (Videm), 4. Petakovič (Videm).

Med ekipami v lahki atletiki so osvojili prvo mesto Videmčani, Radenčani pa so bili zaradi slabih metov tretji.

V nogometu so Videmčani odpovedali, Radečani pa so se dobro držali, saj so celo s prvakom moštva iz Količevega igrali neodločeno. Zaradi slabe diference v golih so bili Radečani v nogometu tretji, Videmčani pa četrti.

V kegljanju so bili četrti Videmčani, Radečani pa drugi. Tudi v streljanju je ekipa iz Vidma dosegla prvo mesto, Radečani pa so bili tretji. V namiznem tenisu so osvojili tretje in četrto mesto.

V plavanju so Videmčani prepričljivo zmagali in zasedli prvo mesto, prva pa je bila tudi njihova ženska ekipa v streljanju z zračno puško.

V končnem razporedu so bili športniki iz Vidma zasluženo prvi in so tako že tretjič zaporedoma osvojili prehodni pokal. Radečani so v moški konkurenci delili tretje in četrto mesto z ekipo Vevč, v ženski konkurenci pa so bili četrti.

Z uspehi naših zasavskih športnikov smo lahko zadovoljni.

KINEMATOGRAFI

KINO »DELAVSKI DOM« v Trbovljah bo predvajal od petka do ponedeljka jugoslovansko-nemški barvni film »KRUH IN SOL«; naslednji teden od torka do četrtka ruski barvni film »MEKSIKANEC«.

KINO »SVOBODA« TRBOVLJE II. bo imel na sporedu od petka do ponedeljka angleški film »MADLENA«.

KINO »SVOBODA-ZASAVJE« Trbovlje: od 23. do 26. avgusta ob 17. in 19.15, uri, amer. barvni film »SENTJERNEJSKA NOČ«; od 30. avgusta do 1. septembra pa amer. barvni film »MOJ ŠPIJON«.

KINO BREŽICE: 24. in 25. avg. amer. barvni vistavision film »NISMO MI ANGELI«; 27. — 29. avg. franc. barvni film »BEL AMI«; 30. in 31. avg. amer. barvni film »BITKA V SOTESKI«.

KINO SEVNICA« 24. — 25. avg. ameriški barvni film »ŽENA Z NEAPELJSKIH ULIC«; 31. avg. in 1. septembra avstrijski film »ZDAJ SMO PA TAM«.

KINO BRESTANICA: 24. — 25. avg. amer. drama »ANGEL ALI DEMON«; 28. — 29. avg. franc. komedija »ŠTIRJE BREZ POSTELJE«; 31. avg. in 1. septembra angl. pustol. film »ROBIN HOOD AVSTRALIJE«.

MALI OGLASI

PRODAM malo hišo z vrtom v dobrem stanju ob cesti, blizu postaje Brežice. Cena 350.000 dinarjev. — Mihael Simonišek, Zg. Obrež 34, Artiče.

PRODAM nemške romane. — Zupan, Partizanska c. 27.

Od vsepovsod

Švica ima samo enega generala in to je 83-letni Guisan. Ta položaj mu je bil priznan v prvi svetovni vojni, ko je pripravil obrambo dežele pred morebitnim napadom od zunaj. Da bi ga še bolj počastili, so z njegovim imenom krstili tudi neko ladjo, ki jo je pred kratkim za Švico izdelala reška ladjedelnica »3. maj.«

Znana filmska igralka Marilyn Monroe je kriva tega, da je na Škotskem med dekleti mnogo tuberkuloze. Tako je vsaj rekel škotski laburistični poslanec Arthur Woodburn v londonskem parlamentu. Dekleta se namreč po njegovem strogo drže diete, da bi bile čimbolj podobne Monroejevi in zato med njimi žanje tuberkuloza. Del krivde pa vendarle pripisuje tudi modnemu diktatorju Dioru. . .

RAZSTAVA »NAŠ VRHOVNI KOMANDANT«

Življenje in delo našega tovariša maršala Tita

Razstava bo odprta v Delavskem domu v Trbovljah od 24. do 27. avgusta, — Vstop prost!

FLORENTINA

XIV. nad.

Potem se obrne k Florentini: »Prosim vas, povejte Prosperu, naj o vsem tem obvesti polkovnika Zorena in majorja Thera. Torej, jutri ob 15.15 naj bo vse pripravljeno.«

15. januar 1943. leta... lep, sončen dan... 15 minut manjka do 15. ure. Še petnajst minut, in odprla se bodo vrata vojaškega zapora Saint Julesa; Cherve in Nerond bosta svobodna. Tako se je Ralf sporazumel s komandantom vojaškega zapora.

Približno sto metrov od velikega, sivega vhoda zapora stoji črno pobarvan avto št. B 52236. Za volanom sedi človek v civilni obleki in zaspano ogleduje še dokaj sončno ulico. Videti je, da ima oči skoroda zaprte, toda bistremu opazovalcu ne bi ušlo, da človek za volanom budno opazuje vse, kar se okrog njega dogaja.

To je sonderführer Ralf.

Velika in široka ulica je v tem času zelo živahna. Ne bi bilo nič posebnega, če bi se človek v tej gruči neopazno zgubil...

Ali nista morda ujetnika kar koli opazila? Ali bosta takoj poskušala zabrisati za seboj vsakršno sled? Ta misel Ralfa močno muči. Ralf še vedno opazuje ulico. Ralf vidi, da se je mlad fant ustavil, stopil s kolesa in poskušal popraviti zavoro. Neki človek mu daje nasvete.

Minute beže... Ralfu ze zdijo dnevi... Še pet minut do odrejenega časa. Zdaj se je pred njim ustavil avtomobil, brzčas zaradi kakšne okvare. Iz avtomobila izstopita dva moška in dvigneta streho motorja. Mimo pride mlad fant in se ustavi pri Ralfovem avtomobilu.

»Imate morda ogenj?«

Ralf vzame vžigalnik in mu prižge cigareto. Fant se globoko skloni nad okno, stisne ob roke in povsem tiho zamrmra:

»Vse je v najlepšem redu, Ralf! Bodi brez skrbi!« Potem se glasno zahvali in počasi nadaljuje svojo pot.

Nič se ne more zgoditi, miri Ralf samega sebe. Dvajset ljudi feldpolicije je razporejeno vzdolž zapora. Vsi so pripravljeni posredovati, če bi se kar koli zgodilo. Ralf pozna vsakogar posebej. Fant s kolesom je dobro zaokrožil verigo. Ona dva moška sta spustila streho motorja. Tu so še vsi ostali . . . vsi imajo v žepih fotografije obeh ujetnikov. Vsi poznajo oba ujetnika . . .

Še tri minute do 15. ure.

Ralf se nemirno preseda na svojem sedežu. Če se bodo stvari obrnile, če Cherve zbeži, potem bo prišel pred vojaško sodišče, in glava bo šla z ramen. Instinktivno stisne revolver.

S stolpa bližnje cerkve se slišijo udarci ure. Torej, prišel je čas. V tistem hipu se počasi odprejo vrata zapora in dva človeka stopita na ulico. Nekaj hipov obstaneta, potem se obrneta na levo, pa spet na desno. Potem se napotita proti majhnemu parku.

Doslej še nista opazila, da ju zasledujejo.

Če bosta napravila le še deset do petnajst korakov, bo moral človek, ki sedi na klopi, potegniti revolver. Nato bodo planili še ostali iz skrivališč. Cherve in Nerond bosta spet ujetnika.

Toda tedaj je igra končana v Ralfovo korist. Ralf že drži niti organizacije Pokreta odpora, in zdaj se bo začelo...

...kajti v tem hipu se oba Belgijca obrneta in njuna pot gre k avtomobilu, v katerem sedi Ralf.

Ralf takoj spozna oba obraza. »Vstopite, vse je v redu!« Ralf pogleda na levo in desno, kot da bi se hotel prepričati, če je varno.

Cherve in Nerond sedeta na zadnje sedeže. Ralf jima nudi dve legitimaciji in nalivno pero. »To so vajine legitimacije. Podpišita!«

Nerond bere in naposled reče: »Falsifikat je odličen!«

Ralf potrdi z glavo. »Morajo biti odlične, de Cherve.«

Nadaljevanje sledi

Zanimivosti od vsepovsod

Sedanji obtok denarja v Franciji znaša 4000 milijard frankov. To je vsekakor zelo velika številka, posebno če vemo, da je pred desetimi leti znašal obtok v Franciji komaj 870 milijard frankov. Kako bi tudi ne prišlo v Franciji do tega, ko pa je Francija edina dežela na svetu, ki je ves povojni čas stalno v vojni in ima pod orožjem hkrati kar milijon štiri sto tisoč vojakov, od katerih nad pol milijona v Alžiru, to se pravi na pravem pravcatem bojišču.

Angleži bodo začeli v kratkem graditi največjo atomsko centralo na svetu. Gradili jo bodo v Hinkley Pointu in bo stala okoli 120 milijard lir.

V svetu se tiska 217 milijonov izvodov časopisov na dan. Največ časopisov se tiska v Evropi, in sicer nekaj nad 92 milijonov izvodov na dan. Kot država pa nosijo prvenstvo ZDA z nekaj nad 55 milijonov, ali skoraj točno po en izvod na tri prebivalce.

Najhitrejši strojepisec na Svetu je Zagrebčan Vladimir Veseli. Vladimir Veseli si je tudi na letošnjem tekmovanju v Milanu priboril svetovno prvenstvo. Na tekmovanju v Avstriji je potolkel celo naboljšo avstrijsko strojepisko. Njegovo prvenstvo je 750 udarcev na minuto, toda samo pri ponovljenem tekstu, pač pa je pri prvem diktatu napravil »le« 519 udarcev na minuto.

Japonci so neverjetno »gostoljubni.« Od kitajskih zastopnikov, ki so hoteli priti na mednarodno konferenco proti atomskemu orožju v Tokio, so zahtevali, da jim vnaprej začrtajo vsak korak, kakor nameravajo, ter v primeru spremembe vsaj dva dni prej najavijo vsako spremembo poti. Kitajci so zato svojo udeležbo odpovedali, ker so bili nad tem upravičeno užaljeni. Zdi se torej, da Japoncev Hirošima ni spametovala.

V Nemčiji pomanjkanje nevest

Nedavno objavljene številke kažejo, da je v Zahodni Nemčiji pa tudi drugod — v nekaj letih pričakovati znatno pomanjkanje za ženitev godnih deklet. Ženitni »trg«, na katerem so dolgo prevladovali moški, je spremenil svojo podobo. Danes je v Zahodni Nemčiji 2,9 milijona mladeničev, starih od 18 do 25 let pa samo 2,4 milijona deklet iste starosti. Ta presežek pa raste vsako leto...

Ni še dolgo tega, kar so humoristični listi z užitkom objavljali ne zmeraj okusne šale na račun zaskrbljenih mateř, ki lovijo zeta, ali starih devic in dote. Zdaj, ko žena osvaja nove in nove poklice, so te teme že čisto zvodenele. Življenjske možnosti žene ne sodimo več po ženitnih ponudbah. V Zahodni Nemčiji je n. pr. zaposlenih 8 milijonov žena, kar je več kot tretjina vseh zaposlenih skupaj, in to število stalno raste. V poklic je zvabil ženo predvsem socialni razvoj. Gotovo pa je igral veliko vlogo tudi splošni presežek žena. V Zahodni Nemčiji je skoraj 3 milijone več žena kot moških, kar je seveda posledica vojne. Zdaj pa se je podoba nenadoma spremenila: pri letnikih, rojenih od 1925 dalje, je že očiten presežek moških, saj je približno pol milijona manj deklet.

Na prvi pogled bi človek mislil, da gre za socialistično igro, vendar so oblasti že malce v skrbeh. Dekleta teh letnikov ne bodo imela težav pri možitvi. Nasprotno, povpraševanje bo veliko, če se smemo tako izraziti. Fantov se sicer že od pamtiveka rodi več kot deklet. Za to je poskrbela sama narava, kakor da bi po sili hotela ustvariti ravnotežje. Znano je, da so moški manj odporni za razne bolezni in imajo povprečno krajšo življenjsko dobo. Tako se po statističnih računih rodi 107 fantov nasproti 100 dekletom. Možje pa umirajo mnogo hitreje in zato je — ne glede na vojne — zmeraj več starih žena kot moških. V ta proces je moderna medicina v zadnjih sto letih že krepko in uspešno posegla. Umrljivost dojenčkov je padla za četrtino. Še v 80 letih preteklega stoletja je umrlo od 100 dojenčkov 22 v prvem letu starosti, zdaj jih umre samo 5 do 6. Tako je presežek moških v višji starostni dobi kot prej, vendar še raste, kot pravimo, in bo kmalu dosegel tisto življenjsko dobo, ko se normalno sklepajo poroke.

Tako je prvič prišlo do te temeljne spremembe na tem vitalnem področju. Socialne posledice te spremembe lahko samo slutimo, ker nas še ne morejo voditi izkušnje.

Kako bo ženitni trg tekmoval s trgom zaposlitve, če bo žensk primanjkovalo? Bodo dekleta izgubila zanimanje za poklic, če se bodo ženini tepli zanje? Kakšne bodo njihove zahteve? Bo treba ženi v poklicu več nuditi, da bi jo obdržali na delovnem mestu?

Nekaj podobnega se je dogajalo v Ameriki za časa pionirstva. Žena je bilo očitno premalo in so zato dobile izreden socialen položaj, ki ga je nemara še danes zaslediti v moči ameriških ženskih društev.

V Evropi si zaradi tega še ni treba beliti las, saj deficit še ni velik, oziroma še ne aktualen. Vendar tudi Britanci že premišljajo kako in kaj. Sir George North je nedavno objavil, da je v Angliji trenutno 3,281.000 samskih mož, pa samo 2,490.000 samskih žensk iste starosti. Sir North je svoj odgovor našel: oženil se je z vdovo.

Milko II. je tu!

Vroče pričakovan otrok Gine Lollobrigide sicer ni, kot je tako vroče želela, hčerka, ampak deček, vendar njegova lepa mama nad to majhno razliko ni razočarana, saj že kuje za svojega sinčka imenitne načrte: njen Milko II. naj postane, ko bo velik, atomski raziskovalec!

V WALDORF - ASTORIJI

NAJVEČJEMU HOTELU NA SVETU ZGINE MESEČNO 25.000 ŽLIC

Če bi plačali 8 milijonov dinarjev, potem bi lahko preživel leto dni v enem izmed 116 apartmanov hotela Walddorf-Astoria v New Yorku, ki je največji in najpopolnejši hotel na svetu. Toda ta vsota je prevelika in Amerika je daleč. Zato se zadovoljimo z nekaterimi zanimivimi podatki o tem velikanskem hotelu.

Hotel je v velikem nebotičniku, ki je 190 metrov visok in v svojih 47 nadstropjih lahko sprejme 7.000 gostov. Tam so na razpolago v hotelu trgovine, v katerih morete kupiti vse, kar hočete. Hotel ima tudi svojega zobarja, kirurga in advokata. Ako nekdo želi odpotovati iz hotela neopaženo, je treba samo, da se z liftom spusti v podzemlje hotela, kjer lahko takoj prestopi na podzemno železnico mesta.

Poleg ostalih prostorov ima hotel 2.100 sob. Gostom je na razpolago strežno osebje, ki ga je okrog dva tisoč. Dve sto kuharjev dela podnevi in ponoči. Ob kateri koli uri si zmislite, lahko telefonirate v hotel, ki vam more v pol ure pripraviti banket za 1.000 ljudi. V hotelu lahko naročite karkšna koli jedila na svetu. Tako morete samo jajčno jed naročiti na 93 različnih načinov.

Povsem razumljivo je, da so tudi v tem hotelu neogibne tako imenovane »hotelske podgane«, ki kradejo vse od kraja. Seveda pa njihov posel ni lahek, kajti v hotelu dela noč in dan 36 hotelskih detektivov. Vendar pa tudi ti včasih zamiže. Gre namreč za neko čudno »bolezen« gostov. Vsak mesec zmanjka v hotelu Walddorf-Astoria okrog 25.000 žlička za kavo! Direkcija hotela knjiži ta primanjkljaj pod »reklamne stroške«.

Politični mozaik

PARIŠKE SKRBI

Tunis je najbolj boleča rana francoske žurnalistike. Francoski listi stalno najdejo kaj, kar govori o — oddaljevanju Tunisa od Francije. Znano je, da se je moral umakniti s prestalo bej, ki je bil bolj služabnik Francije kot pa Tunisa. V francoskih časopisih lahko bereš lamentacije o sledečih resnicah:

Prvič: televizijsko postajo v Tunisu bodo konstruirali — Nemci (Telefunken);

drugič: trgovinski sporazum s Tunisom je predložila — Sovjetska zveza;

tretjič: Burgiba je dejal, da more alžirski spor uspešno rešiti — Amerika;

četrtič: veliko postajo na kratke valove v Tunisu bodo gradili — spet Nemci.

In kaj je ostalo Francozom? Ambasador v tej deželi, ki se trudi, da bi bili vsi kristjani v tej deželi pokopani na skupnem mestu...

V kakšno smer gre razvoj — vidijo vsi...

DA BO KRALJEVSKI...

Zadnje tedne se po svetu dosti piše o nasledniku Age Khana, vodji 80 milijonov muslimanske sekte Izmaelitov. Vnuk pokojnika, ki je zasedel donosni verski prestol, je sin Ali Khana in neke Angležinje. Sedaj odkrivajo v zadoščenje in ponos vsem tistim, ki žele, naj v kraljestvih kraljujejo čistokrvni vladarji — da je mladi Karim Khan plemenite krvi ne samo po očetovem kolenu; predniki njegove matere so bili — čujte! — sledeči: Edvard III. Angleški, Viljem Osvajalec, Karel Veliki, Alfred Veliki in trije svetniki: sv. Vekoslav, sv. Margareta in sv. Vladimir!

To piše neki britanski — učenjak.

Višina honorarja, ki ga je dobil za to odkritje — ni znana.

ČESA NI V KOMUNIKEJU

V komunikeju o bivanju japonskega ministrskega predsednika v Ameriki so bile napisane lepe besede. To vemo. Nismo pa vedeli, da so ob tej priliki tudi govorili o treh stvareh, ki jih javnosti niso povedali.

Prvič — naj ZDA dovolijo povratek na Boninske otoke tistim Japoncem, ki so bili z otokov pregnani in ki jih je 7.000;

drugič — naj ZDA vrnejo Japonski 63 milijonov dolarjev, ki so jih Američani zaplenili za časa vojne, in

tretjič — naj ZDA izpuste iz zapora 63 vojnih zločincev...

O teh stvareh sedaj govore. In ne brez vzroka.

Žalostna smrt v valovih

V distriktu Kaokoveld v Južnozahodni Afriki se je zgodila pred nedavnim velika žaloigra. Patrulja je našla v pesku puščave razbito dvosedežno letalo in truplo človeka, ki se je pisal Alfred Porter. Šest dni pozneje so našli še na pol blazno in na pol izčrpano Ellen Wright, ki je na pol mrtva ležala v pesku.

Kaj se je zgodilo? Oba navedena sta hotela z letalom neopaženo prodreti do nekega diamantnega polja. Hotela sta postati v puščavi bogata, a doletela ju je nesreča: ob spuščanju na zemljo se je letalo prevrnilo in je Alfredu Porterju zlomilo hrbtenico, ki je kmalu nato izdihnil — Ellen Wright pa je potem, ko jo je našla patrulja, umrla od izčrpanosti v bolnišnici.

Iz preteklosti Zasavja

ZAGORSKI, TRBOVELJSKI IN HRASTNIŠKI RUDARJI V LJUBLJANI

6. avgust 1911 bo ostal zagorskim, trboveljskim in hrastniškim rudarjem, ki so se s posebnim vlakom popeljali na bratski obisk v Ljubljano, v neizbrisnem spominu. Sprejem, ki so ga pripravili ljubljanski sodrugi, nam je bil najboljši dokaz, da smo prišli res kot bratje med brate. Zleta se je udeležilo kakih 300 sodrugov in sodruginj in ga ne bomo opisovali, ker je to itak storila »Zarja«, ki je med rudarji v Zagorju, Hrastniku in Trbovljah že precej razširjena. Iz vsega srca smo hvaležni ljubljanskim sodrugom za prijeten dan, ki nas ni samo razvedril, ampak nam vlil poguma za nadaljnje naše boje.

ČEŠKI RUDARJI MED NAMI

Trbovlje, 3. avgusta 1948. *V sredo, 2. avgusta je prispela v Trbovlje skupina rudarjev iz bratske Češke, da izmenjajo izkušnje svojega dela z našimi rudarji in da si ogledajo način dela trboveljskih rudarjev. Na trboveljski postaji jih je sprejela delavska godba in številno občinstvo. V Trbovljah se bodo zadržali dlje časa, nato pa se bodo vrnili domov v Češko.*

»ZASAVSKI UDARNIK« V PRVEM LETU IZHAJANJA, 1948

Trbovlje so sprejele delegate V. kongresa ZKJ

30. julija 1948 so Trbovlje sprejele delegate V. kongresa ZKJ, ki so se vrnili. Trboveljska postaja je bila okrašena z zastavami in slikami. Na postaji se je zbrala velika množica ljudi.

Scena iz domačega filma »V mreži«.

E. E. L.

SKRIVNOST SANATORIJA 25

Profesor Lorrnssen je na ponudbo komisarja živahno odgovoril:

»Za to bi vam bil zelo hvaležen. Sestro Agno bom še danes odpustil in službe, kajti nemogoče mi je, da bi še dalje delal z žensko, ki mi je dolga leta lagala in me goljufala.«

Kriminalni komisar pa mu je odgovoril: »Ne tako naglo, gospod profesor, ne tako naglo! Prvič ne morem dovoliti, da kakršen koli stanovalec vašega sanatorija zapusti v tem stadiju preiskave hišo — drugič pa iz naslednjega vzroka: ali ste kdaj mislili na to, da je sestra Agna svoje znane grožnje morda le uresničila in da je doktor Warren postal žrtev njene zavrnjene ljubezni?«

Bled obraz profesorja je naenkrat močno zardel. Z roko je segel k vratu, kakor da ga duši:» Za božjo voljo, gospod komisar — to je vendar nemogoče...«

»Ne bi bilo prvikrat, da se je kakšna zavrnjena ženska nad svojim ljubimcem na ta način maščevala! Ste se domislili česa, kar bi nas privedlo na sled storilca?«

»Zelo bi želel, da bi bilo tako,« je dejal profesor Lorrnssen. »Vi sami prav dobro veste, da me bo ta škandal uničil. Vendar bi rad imel zadoščenje, da je storilec dobil svojo zasluženo kazen.«

»Na to se lahko popolnoma zanesete,« je odgovoril Fuchs samozavestno in Lorrnssen se je spet zgrudil v svoj naslonjač.

»Ali ste med Warrenovimi papirji našli kaj takega, iz česar bi sklepali, da je vladalo med njim in komur koli kakšno sovraštvo, ali kaj podobnega, kar bi nam pojasnilo njegovo nasilno smrt?«

»Stvari, kakor so na primer grozilna pisma, dnevni zapiski in tako dalje, gospod profesor, vidimo samo v filmih — v resničnem življenju pa na take reči ne naletimo. Žal! Tedaj bi nam bilo prihranjeno mnogo dela. Vam je Warren kdaj potožil, da se čuti od kogar koli ogroženega?«

»Ne, nikoli, Warren tudi ni bil človek, ki bi se kaj takega bal.«

»Tudi sestra Agne ne?«

Na profesorjevem obrazu je za hip zaigral posmehljiv nasmeh, ki pa je takoj zginil.

»Ne, prav gotovo ne! Mislim, da je bil med obema on močnejši in da je obveljalo to, kar je rekel Warren. Vendar ni izključeno, da je sestra Agna v svoji blazni jezi...«

»Na to vprašanje se bova o priliki še povrnila, gospod prefesor. Za sedaj vas samo prosim, da pustite vse pri starem in da ne storite ničesar, dokler ne bom svoje preiskave končal.«

»Seveda, gospod komisar, seveda! Že zaradi pacientov je boljše, da ne delamo nobenega nemira. Ostalo bomo že pozneje uredili.«

Lorrnssen je elastično vstal iz svojega naslonjača.

»Prav lepa hvala za vaše zanimive novice, gospod komisar. Vidim, da sem bil preveč obziren in popustljiv in premalo zaupljiv. To mi bo samo v pouk.«

Šel je proti vratom, a se je še enkrat obrnil in vljudno vprašal:

»Kaj boste storili sedaj, gospod komisar? Želel bi, da me dobro razumete: zelo težko mi je, da proti bolnikom in osebju sanatorija delam ravnodušen, brezbrižen obraz, če moram računati s tem, da je med njimi hudodelec.«

»Upam, da vam na to ne bo treba dolgo čakati. Pravočasno boste zvedeli vse.«

»Hvala, gospod komisar. Dame so že močno nervozne, ker jim ne smemo zameriti. Z izjémo gospodične Martin seveda, ki se zna obvladati.«

»Da, njej se moram marsikaj zahvaliti,« je odvrnil Fuchs. Muzal se je nad svojim dvoumnim odgovorom, ko je profesor z ljubeznivim poklonom že odšel iz sobe.

Takoj nato je vtaknil glavo skozi vrata Köhler.

»No — kako je reagiral na vaša razkritja?«

»Kakor bi storil vsak drug človek na njegovem mestu: hotel je takoj spoditi sestro Agno iz službe. Ne morem mu tega zameriti. — Kje ste bili medtem vi?«

»Z gospodično Martin sem igral šah in gospodo, ki je bila navzoča, opazoval.«

»Potem igre prav gotovo niste dobili, ali pa vaša opazovanja niso bila vredna počenega groša.«

»Eno partijo sem izgubil, drugo pa sva končala neodločeno. Mislim, da je stari polkovnik zmožen vsakega človeka, ki ga ne more trpeti, ustreliti kakor vrabca.«

»Iz česa sklepate to?«

»Polkovnik je neznosen človek: vedno gode in zabavlja. Jezi ga vsaka muha na steni, kaj šele zdravnik, če mu nekaj prepove ali pa predpiše!«

»Neumnost! Vedel sem, da mi boste spet prinesli kakšno bedasto pravljico. — Ali ste gospodično Martin obvestili, naj se stalno zadrži v družbi drugih gostov, kadar ni nihče od naju pri njej?«

»Da. To je sicer zanjo žaljivo, toda gospodična Martin je zelo pametno dekle!«

»Dama!« ga je popravil komisar. Spet je pogledal na svojo uro. »Pravzaprav bi se morala tista ksantipa, ki je prej telefonirala, spet oglasiti. Ura je že minila — toda kaj: rad bi poznal žensko, ki je točna!«

Tisti trenutek pa je zazvonil telefon.

»Kam je odšel profesor?« je vprašal Fuchs, preden je Köhler vzdignil slušalko.

»Mislim, da je odšel na sprehod. Videl sem ga, ko je odhajal iz sanatorija skozi zadnja vrata.«

»Ravno prav! Poglejte, kdo kliče!«

Telefon je zazvonil že drugič. Köhler je nagubal svoj obraz v najljubeznivejšo masko in nekaj zamrmral v aparat. Potem je nekaj časa poslušal in vprašujoče pogledal komisarja.

»Takoj milostljiva, gospor profesor ravnokar prihaja!«

Z nekakim zarotniškim obrazom je Köhler ponudil slušalko svojemu šefu. Fuchs se je že pripravljal na ta razgovor in posnemal profesorjev glas, ko je stopil k aparatu.

Ploha očitkov se je vsula nanj po telefonu. Köhler, ki je stal zraven komisarja, se je kraljevsko zabaval.

»Toda...,« je začel komisar najmanj štirikrat, vendar mu dama pri telefonu ni dala priti do besede.

»Sedaj sem pa že sita vsega! Zadnje čase iščeš vedno kak drug izgovor, prej bi pa bogve kaj dal, če bi imela več časa zate. Ne izgovarjaj se več na neumna opravičila, da imaš mnogo dela in na podobne neumnosti. Sedaj tudi jaz ne utegnem, kajti nastopati moram vsak večer, ker si je Talma Gross, ta neumna gos, izpahnila nogo. Me še poslušaš? — Res? Povedati ti moram nekaj zelo važnega!« Njen glas je postal naenkrat sila sladek. »Nocoj pridem takoj po predstavi k tebi. Čakaj me! Si me slišal?«

»Bum!« je zagrmel Fuchs, ko je položil slušalko na vilice telefona. »Grozna ženska — nič za nas! Spet neka dolgočasna ljubezenska povest...«

»Mislite, da je ta dama dolgočasna? Nisem tega mnenja, preveč temperamentna je! Sedaj moramo profesorja pripraviti in se mu izpovedati.«

»Ne!« je odločil Fuchs. »Bo že sam videl, ko bo prišla semkaj. Povedali mu bomo kdaj pozneje, če bo treba.«

Hornby ni napravil posebno prijaznega obraza, ko je srečal komisarja na stopnicah.

»Kaj je pravzaprav z gospodično Martin?« je vprašal nenavadno ostro. »Ste jo nahujskali proti meni?«

»Dragi gospod Hornby, najprej bi vas prosil, da mi sploh razložite za kaj gre!«

»Mislil sem, da vi to bolje veste! Gospodična Martin se vede zadnje čase proti meni, kakor da sem ne samo svojo teto, ampak tudi doktorja Warrena spravil jaz na oni svet. Prej sva se dobro razumela, sedaj pa se proti meni drži, kakor da sploh ne zna govoriti.«

(Dalje prihodnji)